

**UCHWAŁA NR III/16/2024
RADY MIEJSKIEJ W KĘPICACH**

z dnia 11 lipca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kępice na lata 2024-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), w związku z art. 9b ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2024r. poz. 424), art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2023r. poz. 901 z późn. zm.) Rada Miejska w Kępicach uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej w Gminie Kępice na lata 2024-2029, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XXX/323/2021 Rady Miejskiej w Kępicach z dnia 23 grudnia 2021 w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kępic i Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępicach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kępicach

Marek Busłowicz

Załącznik do uchwały Nr III/16/2024

Rady Miejskiej w Kępicach

z dnia 11 lipca 2024 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

W GMINIE KĘPICE

NA LATA 2024-2029

2024

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	3
PRZEMOC DOMOWA	4
DEFINICJA PRZEMOCY	4
FORMY PRZEMOCY	6
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	7
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	10
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	11
CHARAKTERYSTYKA GMINY KĘPICE WRAZ Z ANALIZĄ PORÓWNAWCZĄ DO POWIATU I WOJEWÓDZTWA	13
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	14
RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA	16
SYTUACJA MIESZKANIOWA	19
EDUKACJA I WYCHOWANIE	20
KULTURA, SPORT I REKREACJA	23
OPIEKA ZDROWOTNA	25
ZASOBY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	27
UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE EKONOMII SPOŁECZNEJ	28
POMOC SPOŁECZNA	30
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	35
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	36
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KĘPICE	40
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	40
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	45
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	45
WYNIKI BADAŃ	46

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	61
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	61
WYNIKI BADAŃ	62
WNIOSKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH	74
BADANIA ILOŚCIOWE	74
DOROŚLI MIESZKAŃCY	75
UCZNIOWIE	78
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	82
ADRESACI PROGRAMU	91
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	91
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	92
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	92
REKOMENDACJE	94
PODSUMOWANIE	100
SPIS TABEL I WYKRESÓW	101
SPIS TABEL	101
SPIS WYKRESÓW	102
BIBLIOGRAFIA	105

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – Procedura „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

PK – Punkt Konsultacyjny

pp. – punkty procentowe

KP – Komisariat Policji w Kępicach

UM – Urząd Miejski w Kępicach

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

1. **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
2. **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

¹ Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s.1.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnać i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

Formy przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie groźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/30-cykle-przemocy-w-rodzynie>.

czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244

³ J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na Policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególności są narażone na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemoc psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemoc fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

⁵ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczenie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

⁶ Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- ➔ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ➔ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ➔ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Kępice. Istotnym elementem *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kępice na lata 2024-2029* jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2030*.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- § ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- § ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- § ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- § ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- § ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- § ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- § ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- § ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela,
- § ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- § Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- § ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe,
- § ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- § ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- § ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,

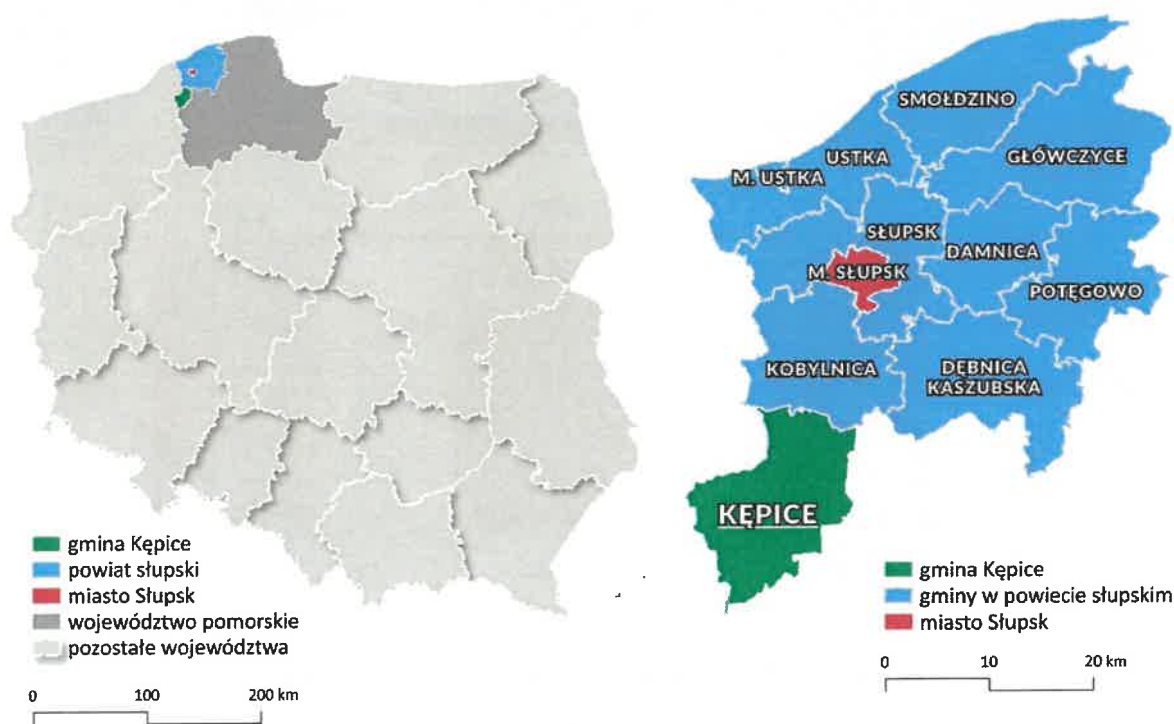
- § ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- § ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- § ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- § ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- § ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- § ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępicach, Urzędu Miejskiego w Kępicach, a także założeń **Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030**, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY KĘPICE WRAZ Z ANALIZĄ PORÓWNAWCZĄ DO POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Kępice to gmina miejsko-wiejska położona na terenie województwa pomorskiego, w południowo-zachodniej części powiatu słupskiego. Graniczy z gminami: Kobylnica, Trzebielino i Miastko (woj. pomorskie), Sławno i Polanów (woj. zachodniopomorskie). Zajmuje ona powierzchnię 293,1 km². Gmina Kępice pod względem administracyjnym składa się z 17 sołectw: Barcino, Barwino, Biesowice, Bronowo, Ciecholub, Darnowo, Korzybie, Mzdowo, Obłęż, Osieki, Osowo, Płocko, Podgóry, Przytocko, Pustowo, Warcino i Żelice.

Rysunek 1. Położenie gminy Kępice na mapie powiatu słupskiego i województwa pomorskiego.

Źródło: opracowanie własne

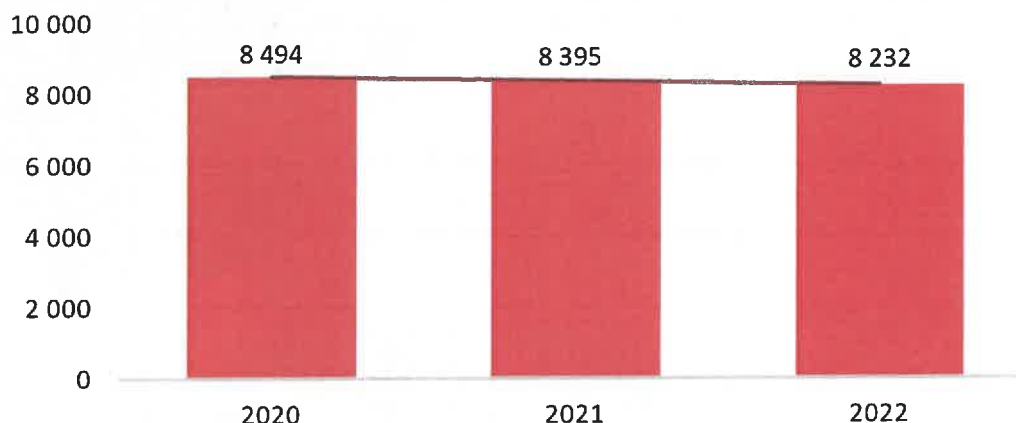

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Kępice zamieszkują 8 232 osoby (stan na 31 grudnia 2022 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców ulegała spadkowi, co obrazuje kolejny wykres. W 2022 roku dostrzegalny jest spadek w stosunku do roku 2020, kształtujący się na poziomie 3,1%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Kępice w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Kępice w 2022 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -8,43 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował znacznie niższą wartość niż w powiecie słupskim (-3,23) oraz województwie pomorskim (-1,89). W przypadku Gminy zauważalny jest spadek w zakresie przyrostu naturalnego na 1 000 ludności, natomiast w powiecie i województwie wskaźnik ten na przestrzeni analizowanych lat wykazywał wahania. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Kępice w porównaniu do powiatu słupskiego i województwa pomorskiego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
gmina Kępice	-5,14	-8,41	-8,43
powiat słupski	-2,51	-4,76	-3,23
województwo pomorskie	-0,50	-2,01	-1,89

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Kępice według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 18,2% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 59,1% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 22,7% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Kępice. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzegalny jest wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. W przypadku wieku przedprodukcyjnego był to wzrost w latach 2021-2022 w porównaniu do 2020 roku na poziomie 0,4 pp., z kolei udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w analizowanych latach wzrósł o 1,4 pp. Odsetek osób w wieku produkcyjnym spadł na przestrzeni lat o 1,8 pp.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)

wyszczególnienie	2020	2021	2022
wiek przedprodukcyjny	17,8	18,2	18,2
wiek produkcyjny	60,9	59,9	59,1
wiek poprodukcyjny	21,3	21,9	22,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności z gminy Kępice porównano do danych dotyczących powiatu słupskiego oraz województwa pomorskiego. Zauważalne jest, że udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w Gminie jest niższy od tego wskaźnika w powiecie o 1,8 pp. oraz

w województwie o 1,6 pp., z kolei udział osób w wieku poprodukcyjnym jest wyższy o 1,9 pp. w porównaniu do powiatu oraz 1,5 pp. w porównaniu do województwa. Udział osób w wieku produkcyjnym we wszystkich analizowanych jednostkach jest na zbliżonym poziomie.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w porównaniu do powiatu i województwa w latach 2020-2022 (w procentach)

wyszczególnienie	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
Gmina Kępice	18,2	59,1	22,7
Powiat słupski	20,0	59,2	20,8
województwo pomorskie	19,8	59,0	21,2

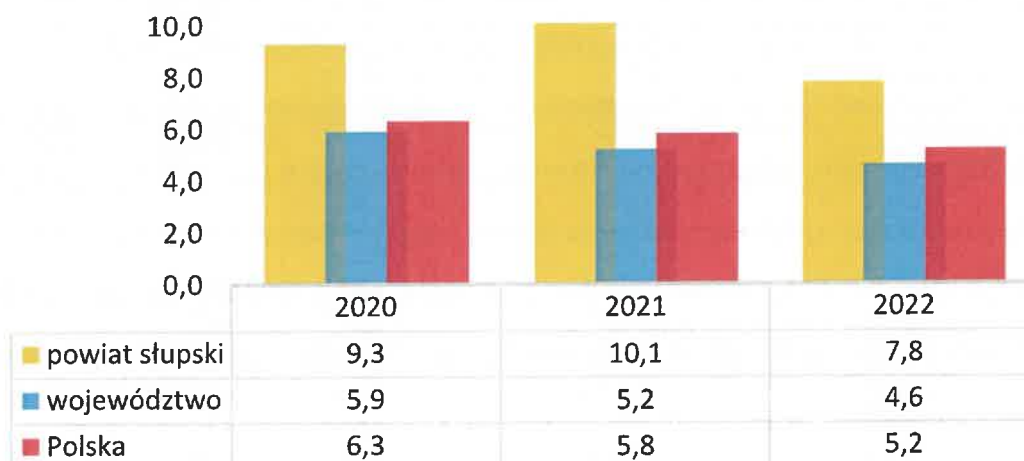
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

W 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie słupskim wynosiła 7,8%, a więc była wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie pomorskim (4,6%) i w całej Polsce (5,2%). Na przestrzeni lat 2020-2022 stopa bezrobocia w powiecie słupskim ulegała wahaniom. W przypadku województwa pomorskiego, jak i całego kraju zauważalny jest systematyczny spadek. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

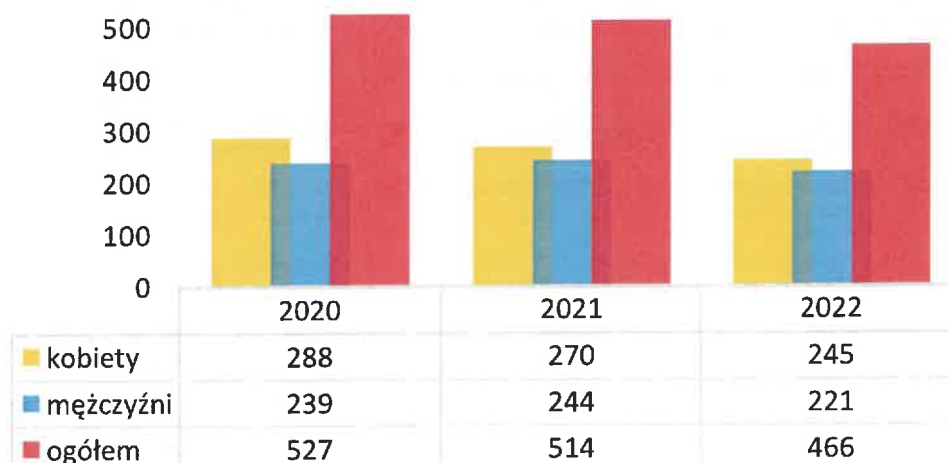
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie słupskim, województwie pomorskim oraz całej Polsce na przestrzeni lat 2020-2022 (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupsku, jako osoby bezrobotne zarejestrowanych było łącznie 466 mieszkańców gminy Kępice. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy regularnie spadała, a najwyższa ich liczba odnotowana została w 2020 roku (527 osób), co prawdopodobnie miało związek z pandemią COVID-19, która wpłynęła negatywnie na niektóre branże rynku pracy. Pod względem płci widoczna jest nieznaczna dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet było w 2022 roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 245, liczba mężczyzn – 221).

Wykres 3. Mieszkańcy gminy Kępice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w 2022 roku względem lat poprzednich nastąpił spadek udziału osób mających więcej niż 50 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Taka sama tendencja występuje w przypadku osób do 30 roku życia. Udział osób bezrobotnych, mieszczących się w przedziale do 25 roku życia, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, ulegał wahaniom w omawianym okresie. W 2022 roku osoby powyżej 50 roku życia stanowiły najwyższy odsetek wszystkich mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP (27,9%). Szczegółowe dane znajdują się w tabeli poniżej.

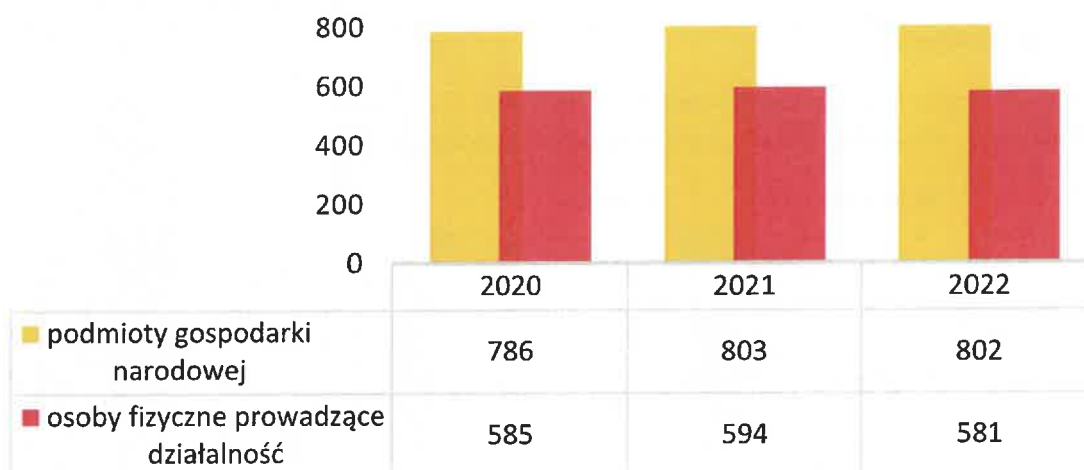
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Kępice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022

kategoria wiekowa	2020		2021		2022	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	65	14,0	68	14,6	53	11,4
do 30 roku życia	135	29,0	124	26,6	107	23,0
powyżej 50 roku życia	143	30,7	141	30,3	130	27,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Kępice na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były łącznie 802 podmioty gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 581 (72,4%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Kępice ulegała wahaniom. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Kępice w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Kępice według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – jest ich 780 (stan na koniec 2022 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników jest w Gminie 18. Działalność prowadzą również 4 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Kępice według klas wielkości (stan na koniec 2022 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

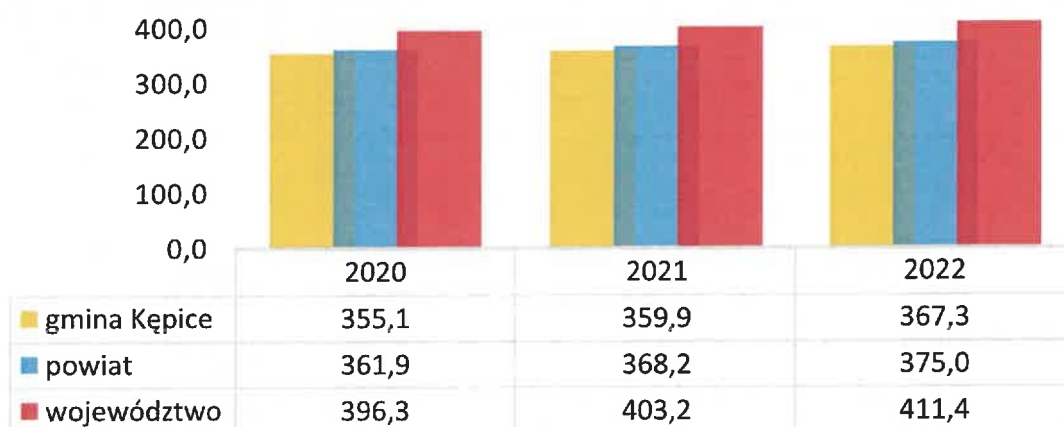
Sytuacja mieszkaniowa

Sytuacja mieszkaniowa stanowi jeden z nieodłącznych elementów polityki społecznej i wpływa na poziom jakości życia mieszkańców Gminy. Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców w gminie Kępice w 2022 roku wyniosła 367,3 i tym samym była niższa w porównaniu z ich liczbą w powiecie słupskim (275,0), a także województwie pomorskim (411,4). Można

zauważyć, że w Gminie z roku na rok liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców systematycznie wzrastała. Taka sama tendencja dotyczy powiatu oraz województwa.

Wykres 5. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Kępice, powiecie słupskim oraz województwie pomorskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

Na terenie gminy Kępice działalność w zakresie edukacji i wychowania prowadzi 7 następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Barcinie,
- Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. ks. Stanisława Augustyńczyka w Korzybiu,
- Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. Janiny i Cyryła Zalewskich w Biesowicach,
- Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. ks. Prałata Alfreda Osipowicza w Warcinie,
- Zespół Szkół w Kępicach, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. ppor. Tadeusza Bielaka w Kępicach oraz Przedszkole Samorządowe w Kępicach,

- Niepubliczny Zespół Szkół w Przytoku, w skład którego wchodzi: Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Grubby w Przytoku oraz Niepubliczne Przedszkole w Przytoku,
- Zespół Szkół Leśnych im. prof. Stanisława Sokołowskiego.

Gmina Kępice była organem prowadzącym dla 5 z powyżej wymienionych placówek, w tym 4 samodzielnych szkół podstawowych oraz 1 Zespołu Szkół w Kępicach. Niepubliczny Zespół Szkół w Przytoku jest od 2013 roku prowadzony przez **Stowarzyszenie „My Dla Was”**. Na terenie Gminy funkcjonowało wówczas łącznie 17 oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez w/w placówki. W budynku Przedszkola Samorządowego w Kępicach działalność prowadził także **złobek „Baśniowa Kraina”**.

Łączna liczba dzieci uczęszczających do szkół prowadzonych przez gminę Kępice w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła 722, natomiast w roku edukacyjnym 2022/2023 było to 690 osób. Ponadto liczba uczniów w szkołach podstawowych, w ostatnim analizowanym roku szkolnym liczyła 488 osób. W przypadku przedszkoli, wychowaniem objęto 111 dzieci, z kolei do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 91 osób. Jak widać na poniższej tabeli, łączna liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę, w analizowanych latach uległa spadkowi.

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez gminę Kępice w latach szkolnych 2021/2022 oraz 2022/2023

wyszczególnienie	liczba uczniów	
	2021/2022	2022/2023
szkoły podstawowe	523	488
oddziały przedszkolne	87	91
przedszkola	112	111
RAZEM	722	690

Źródło: Raport o stanie gminy Kępice za 2022 rok

W szkołach na terenie gminy Kępice prowadzone są dla uczniów liczne zajęcia dodatkowe, w tym m.in. dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, socjoterapeutyczne, suropedagogiczne, tyflopedagogiczne, zajęcia dla dyslektyków, a także gimnastyka korekcyjna. W zależności od potrzeb prowadzone są także koła

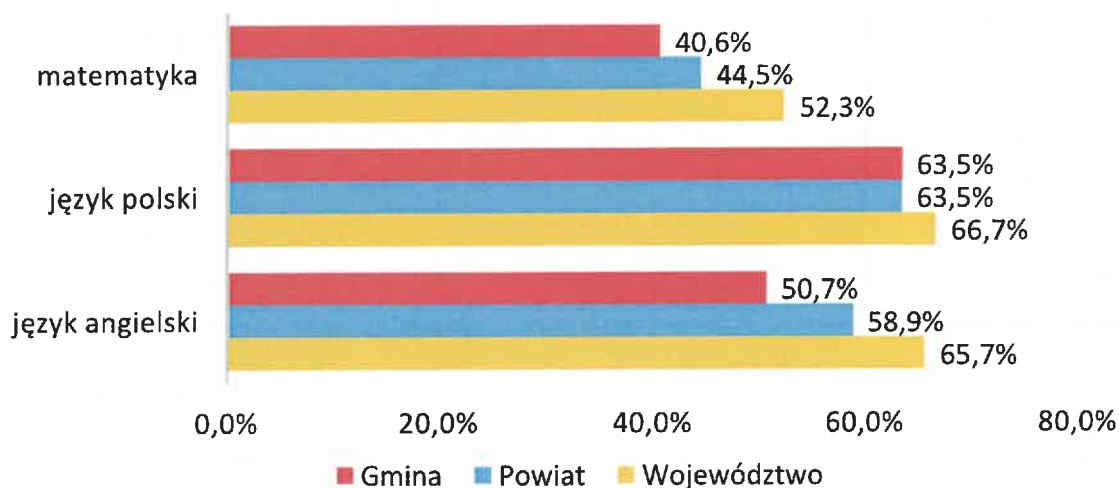

zainteresowań oraz koła przedmiotowe. Uczniowie w klasach VII-VIII korzystają z dodatkowych zajęć z języka niemieckiego, a ponadto prowadzona jest nauka tego język, jako języka mniejszości narodowej dla chętnych uczniów, w klasach młodszych, obejmując dzieci od I klasy.

Gmina Kępice, zapewnia dowóz do szkół uczniom, których odległość do placówki oświatowej od miejsca zamieszkania wynosi powyżej 3 km, a także organizuje dojazd dla uczniów z niepełnosprawnością do pobliskich ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz Szkoły Podstawowej w Biesowicach. Dzieci uczęszczające do szkół na terenie Gminy, korzystają z posiłków przygotowanych przez stołówkę, którą prowadzi **Spółdzielnia Socjalna „TERAZ MY”**. Ponadto gmina Kępice zapewnia wsparcie dla uczniów szkół znajdujących się na terenie Gminy, w postaci stypendiów szkolnych.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty, uczniów z gminy Kępice, powiatu słupskiego i województwa pomorskiego w 2022 roku. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali niższe wyniki ze wszystkich przedmiotów w porównaniu do młodzieży z całego województwa. Porównując do powiatu, egzamin z matematyki i języka angielskiego w Gminie wypadł gorzej, natomiast z języka polskiego ogólny wynik uczniów z Gminy jest na takim samym poziomie co w powiecie.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022 roku uczniów z terenu gminy Kępice, powiatu słupskiego i województwa pomorskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie gminy Kępice koncentruje się w **Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Kępice**. Placówka jest samorządową instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalno-oświatowych mieszkańców. Swoją działalność prowadzą także niżej wymienione zespoły oraz Koła Gospodyń, których członkowie, w ramach propagowania dziedzictwa kultury i tradycji regionu uczestniczą w spotkaniach integracyjnych, kulturalnych, czy warsztatach rękodzielniczych.

Zespoły i Koła Gospodyń działające na terenie gminy Kępice:

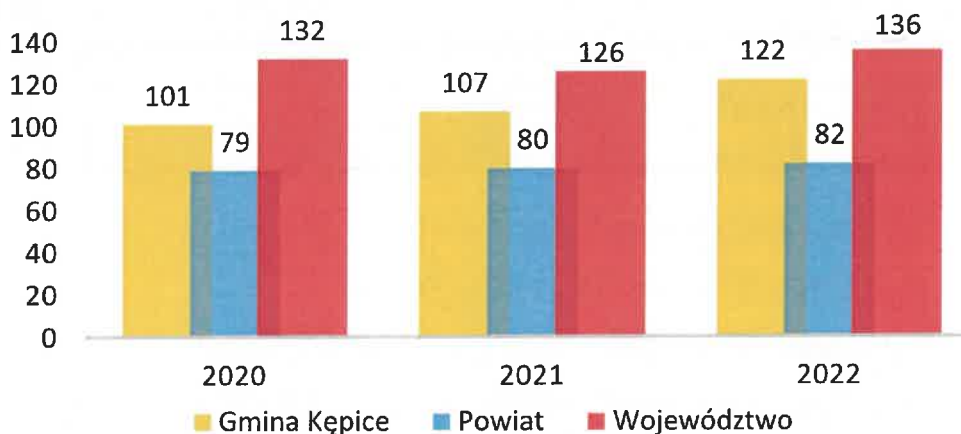
- Zespół wokalny „Kępiczanki”,
- Chór „Półnuta”,
- Zespół folklorystyczny „Pietruchy”,
- Cztery grupy taneczne dla dzieci w różnych grupach wiekowych,
- Koło Gospodyń Miejskich „Kępiczanki”,
- Koło Gospodyń Wszechstronnych z Kępic,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Barcina „Barcinianki”,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Biesowic „Pietruchy”,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Przytocka,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Korzybia „Same Rarytasy”,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Mzdowa „Mzdowianki”.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kępice prowadzi corocznie liczne wydarzenia zraszające i ubogacające kulturowo społeczność lokalną, wśród których znajdują się m.in. konkursy, warsztaty, projekcje filmów online, koncerty, rajdy, spacerory i wiele innych. BPMiG organizuje również cykliczne zajęcia świetlicowe dla dzieci i seniorów, w tym zajęcia kulinarne, gimnastyczne, sportowe, kreatywne, spotkania z ciekawymi ludźmi (policjant, strażak, prawnik), pogadanki o zdrowym żywieniu oraz spotkania tematyczne.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Kępice, powiecie słupskim oraz województwie pomorskim w latach 2020-2022. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten w każdym z analizowanych lat przyjmował w Gminie niższą wartość niż w województwie, natomiast był on wyższy od wskaźnika powiatowego. W 2022 roku w gminie Kępice było to 122 czytelników, natomiast w powiecie – 82, a w całym województwie – 136. Jednocześnie w gminie Kępice, jak i powiecie słupskim zaobserwować można wzrost poziomu czytelnictwa na przestrzeni ostatnich trzech lat, natomiast w województwie pomorskim liczba czytelników wahała się.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Kępice, powiecie słupskim oraz województwie pomorskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W zakresie sportu i rekreacji w gminie Kępice działa **Kępicki Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o. o.** Ośrodek corocznie organizuje liczne wydarzenia, których celem jest kultywowanie rozwoju fizycznego w Gminie. Wśród nich wymienić należy m.in. Bieg Zielona Dycha, czy Bieg im. Elżbiety Garduły nad jeziorem w Korzybiu.

Rozwój sportu oraz rekreacji zorientowany jest także wokół bogatej bazy obiektów sportowych, wśród których znajduje się boisko typu Orlik w Kępicach, zarządzane przez KOSiR i oferujące animacje dla dzieci i młodzieży, boiska wielofunkcyjne znajdujące się w miejscowościach Warcino, Barcino, Biesowice, Osowo, Korzybie. Do dyspozycji mieszkańców są także pojedyncze siłownie napowietrzne w Obłężu, Osowie, Biesowicach, Mzdowie oraz dwie w Kępicach. Ponadto w budynku

Biblioteki w Kępicach znajduje się siłownia, z kolei przy budynku – wypożyczalnia rowerów, a także boisko sportowe ze stadionem. Na terenie Gminy znajdują się również stajki rowerowe⁷.

W strukturach KOSiR działalność wypoczynkową i rekreacyjną prowadzi także **Ośrodek wypoczynkowy „Sobótka” w Oblężu**, który posiada w swojej ofercie miejsca noclegowe, pole namiotowe, a także miejsca dla camperów. W ośrodku działa **Centrum integracyjno-kulturalne**, a na jego terenie znajduje się plac zabaw oraz miejsce na ognisko. W sezonie letnim w ośrodku wypoczynkowym „Sobótka” funkcjonuje także **Centrum Sportów Wodnych**, gdzie znajduje się wyciąg do nart wodnych oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego, z kolei nad Jeziorem Oblęskim znajduje się strzeżone kąpielisko.

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w gminie Kępice obejmuje **Centrum Medyczne w Kępicach**. Na terenie Gminy znajdują się także:

- Reha-Aktiv Luiza Weinmeister,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Jarosław Stoczyński,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska,
- Przychodnia NOWA, Zdzisław Pawłowski,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Danuta Hawełka,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Jerzy Michał Krepicz.

Ponadto do dyspozycji mieszkańców są także 2 apteki: „Słoneczna” oraz „Centralna”⁸.

Z dostępnych danych GUS wynika, iż w gminie Kępice w 2022 roku na 1 przychodnię przypadało 8 232 mieszkańców. Jest to wartość wyższa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w powiecie (2 405,8), jak

⁷ <https://kepice.pl/artykul/54/obiekty-sportowe>.

⁸ <https://kepice.pl/artykul/65/osrodki-zdrowia-przychodnie-i-apteki>.

i województwie (1 952,2). W ramach POZ w przedmiotowym roku, zarówno w gminie Kępice, jak i w powiecie słupskim udzielono po 3,4 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, natomiast w województwie wskaźnik ten był niższy i wyniósł 0,6 porad.

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Kępice w porównaniu do powiatu słupskiego oraz województwa pomorskiego w 2022 roku

wyszczególnienie	gmina	powiat	województwo
przychodnie	1	40	1 208
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	8 232,0	2 405,8	1 952,2
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	3,4	3,4	0,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W Kępicach swoją działalność prowadzi **Środowiskowy Dom Samopomocy**, który jako placówka pobytu dziennego oferuje pomoc osobom w podeszłym wieku oraz osobom z niepełnosprawnością. Z ŚDS w 2022 roku korzystało 35 osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym 20 kobiet oraz 15 mężczyzn, którzy brali udział w różnego rodzaju zajęciach wspomagających ich funkcjonowanie w życiu codziennym⁹.

Na terenie gminy Kępice funkcjonują także organizacje działające na rzecz ochrony i promocji zdrowia. Należą do nich: **Fundacja AD-RENalina** prowadząca szeroką działalność na rzecz dzieci i młodzieży z chorobami nerek oraz ich rodzin, **Klub Honorowych Dawców Krwi** promujący ideę krwiodawstwa i działalności społecznej na rzecz zdrowia i aktywności fizycznej, a także **Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Przyjazna Dłoń”**, którego misją jest pomoc osobom z niepełnosprawnością, włączanie ich do aktywnego życia społecznego, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, wyrównywania szans oraz wspieranie i pomoc ich opiekunom¹⁰.

Gmina Kępice w ramach promocji zdrowia organizowała także liczne wydarzenia dla swoich mieszkańców, tj. akcje profilaktyki zdrowotnej, warsztaty profilaktyczne, a także festyny charytatywne.

⁹ Sprawozdanie z Realizacji Zadań Pomocy Społecznej za 2022 rok.

¹⁰ <https://kepice.pl/arttykul/770/wykaz-organizacji>.

Zasoby w zakresie bezpieczeństwa publicznego

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Na poziomie lokalnym bezpieczeństwo publiczne ma na celu zapewnienie, za pośrednictwem legalnych środków prawnych, warunków funkcjonowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, ich ochronę przed przestępczością oraz innymi zagrożeniami mogącymi występować w danym środowisku¹¹.

W gminie Kępice o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komisariatu Policji w Kępicach**, wchodzącego w skład Komendy Miejskiej Policji w Słupsku. Policjanci poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują również działalność profilaktyczną na terenie Gminy. Według danych z KP w Kępicach w 2022 roku ujawniono 82 przestępstwa. Ponadto w omawianym roku funkcjonariusze Policji przeprowadzili 83 spotkania ze społecznością lokalną (młodzieżą, dziećmi, seniorami), w ramach działań profilaktycznych¹².

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia **8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych** w miejscowościach: Kępice, Korzybie, Biesowice, Barcino, Mzdowo, Podgóry, Przytocko oraz Warcino. Wśród wymienionych jednostek 3 z nich uwzględnione są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (w Kępicach, Korzybiu i Biesowicach). W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, natomiast członkowie jednostek OSP biorą udział również w zabezpieczeniach imprez sportowych oraz kulturalnych organizowanych na terenie Gminy.

¹¹ Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020, s. 127.

¹² Komisariat Policji w Kępicach. Kępice dnia 19.01.2024.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Na obszarze gminy Kępice funkcjonują organizacje pozarządowe, w tym takie, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich m.in.:

- 7 Kół Gospodyń Wiejskich,
- Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kępicach”,
- Stowarzyszenie „My Dla Was”,
- Towarzystwo Strzeleckie Diana Warcino,

- Stowarzyszenie „Zielony Las”,
- Fundacja AD-RENalina,
- Klub Honorowych Dawców Krwi,
- Stowarzyszenie na Rzecz Miasta i Gminy Kępice „Razem dla Kępic”,
- Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Przyjazna Dłoń”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Leśnej w Warcinie,
- 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na terenie gminy Kępice w 2022 roku zarejestrowane były 802 podmioty gospodarki narodowej, w tym 26 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 7,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2020-2022 liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Kępice wzrosła.

Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Kępice na przestrzeni lat 2020-2022

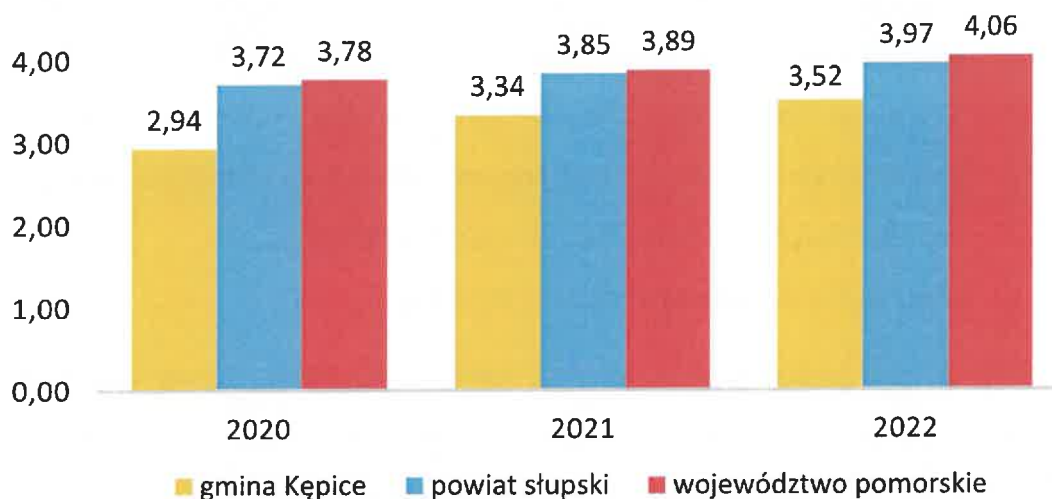
wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	786	803	802
stowarzyszenia i organizacje społeczne	22	25	26

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Kępice w 2022 roku wyniósł 3,52 i tym samym był wyższy niż w latach 2020-2021. W odniesieniu do danych powiatowych oraz wojewódzkich, powyższy wskaźnik w Gminie na przestrzeni analizowanych lat przyjmował niższe wartości. Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Kępice, powiecie słupskim i województwie pomorskim na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi określone są w Programie Współpracy Gminy Kępice z Organizacjami Pozarządowymi.

Wśród lokalnych podmiotów ekonomii społecznej znajdują się również te, którym przyznano status przedsiębiorstwa społecznego, a ich działalność jest odpłatna. Podmioty te służą rozwojowi lokalnemu w zakresie realizacji usług społecznych oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na terenie gminy Kępice działają **3 przedsiębiorstwa społeczne**, w tym Kępiński Ośrodek Sportu i Rekreacji SOBÓTKA, Spółdzielnia Socjalna „Zielony Punkt” oraz Spółdzielnia Socjalna „RAZEM”¹³.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹⁴.

¹³ Baza przedsiębiorstw społecznych <http://www.bazaps.ekonomiaspoleczna.gov.pl>.

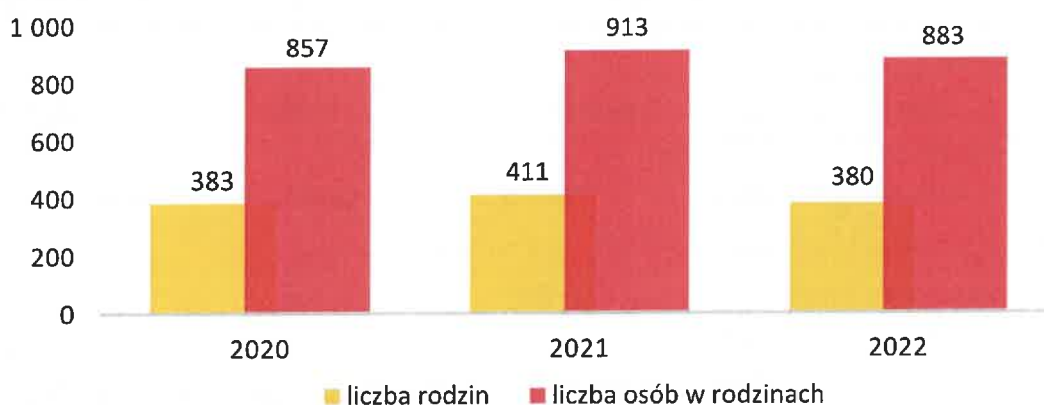
¹⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. O pomocy społecznej (t.j. Dz. U. Z 2023 r. poz. 901).

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Kępice jest **Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach**, którego zadania wynikają wprost z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. OPS realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej w Kępicach.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin oraz osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Kępice uległa wahaniom. W 2022 roku pomocą społeczną objętych było 380 rodzin – to o 0,8% mniej niż w 2020 roku, a jednocześnie o 7,5% więcej niż w 2021 roku. Podobną tendencję wykazała liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Szczegółowe dane obrazuje kolejny wykres.

Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą OPS w gminie Kępice w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób pobierających świadczenia pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2022 roku z tego typu pomocy skorzystały 142 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 174 osoby w wieku produkcyjnym oraz 43 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było więcej niż kobiet (liczba kobiet – 174, liczba mężczyzn – 185). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można wahania liczby osób w wieku przedprodukcyjnym korzystających ze świadczeń, liczba osób w wieku produkcyjnym uległa spadkowi, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających ze świadczeń z roku na rok wzrastała. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób, którym przyznano świadczenie w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022

wiek	2020		2021		2022	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	137	67	125	63	142	69
produkcyjny	245	128	218	106	174	78
poprodukcyjny	37	23	39	28	43	27
ogółem	419	218	382	197	359	174

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 101 mieszkańcom gminy Kępice, natomiast świadczenie niepieniężne – 164 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia niepieniężne oraz spadek w zakresie świadczeń pieniężnych. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
świadczenie pieniężne	111	109	101
świadczenie niepieniężne	158	148	164

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała spadkowi – w 2022 roku względem 2020 roku o 25,8%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających

świadczenie w 2022 roku są widoczne – mężczyźni stanowili 56,1% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 43,9%.

Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022

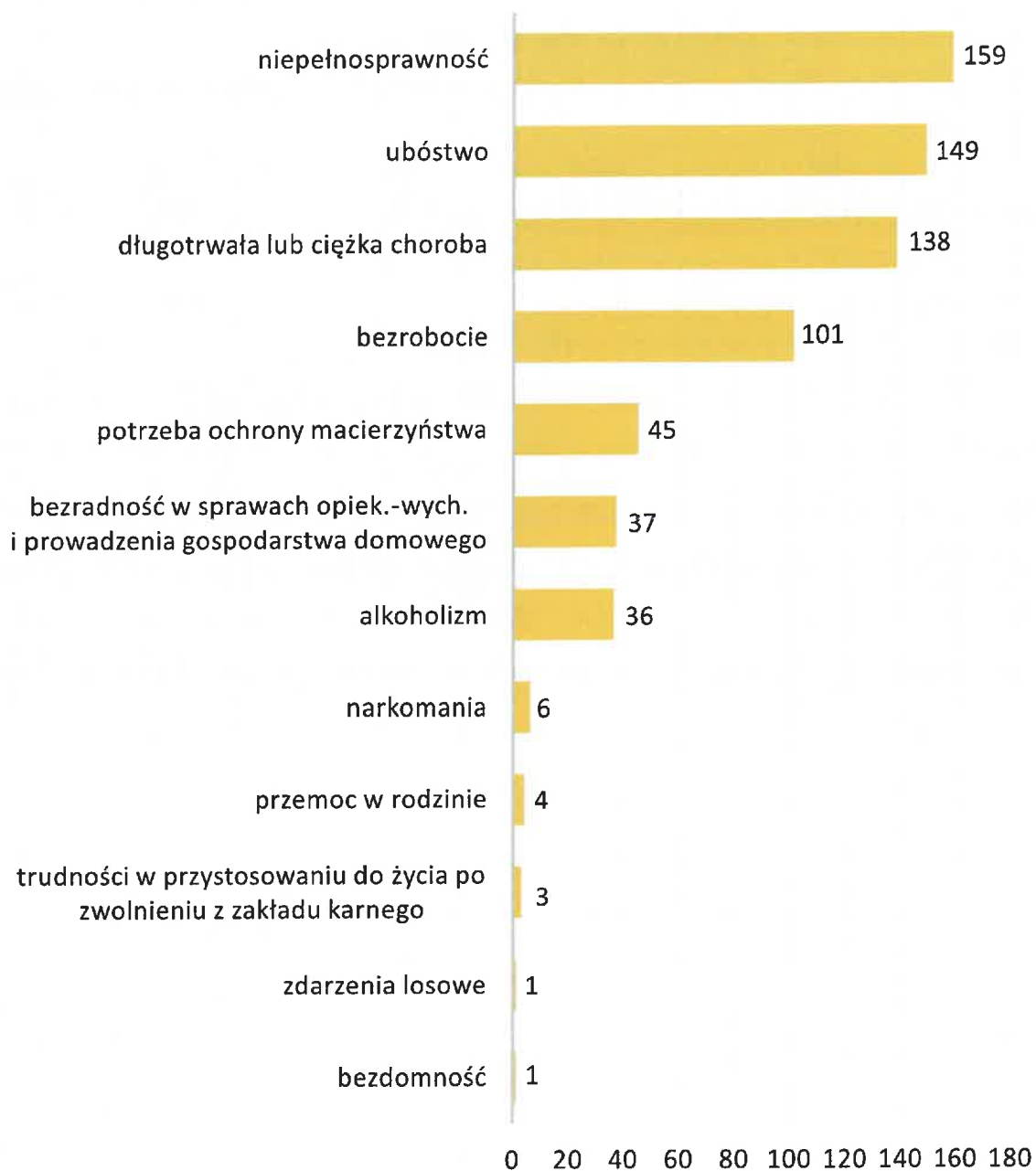
płeć	2020	2021	2022
kobiety	137	98	87
mężczyźni	130	111	111
ogółem	267	209	198

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Kępice była niepełnosprawność – z tego powodu pomoc otrzymało 159 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowało się ubóstwo (149 rodzin), natomiast na trzecim – długotrwała lub ciężka choroba (138 rodzin). Wśród powodów udzielania świadczeń charakteryzujących się znaczną ilością rodzin je otrzymujących, znajdowało się także bezrobocie (101 rodzin). Szczegółowe dane znajdują się na kolejnym wykresie.

Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, funkcjonujące na terenie gminy Kępice. Należą do nich:

- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kępice,
- Centrum Sportów Wodnych,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Kępicki Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o. o.,
- Kluby Seniora,
- Komisariat Policji w Kępicach,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach,
- placówki ochrony zdrowia,
- spółdzielnie socjalne,
- szkoły i przedszkola,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kępicach,
- Urząd Miejski w Kępicach,
- Zespół Interdyscyplinarny.

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie Gminy zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który powołuje Burmistrz Kępice uwzględniając przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do burmistrza), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606):

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,

- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029* wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 11. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Wczesna diagnoza i poradnictwo, • udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, • dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, • organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, • obsługa organizacyjno-techniczna ZI, • udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, • uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Instytucja	Obszar działania
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none">Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Komisariat Policji	<ul style="list-style-type: none">Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”,podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none">Wczesna diagnoza,przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy,uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none">Wczesna diagnoza,uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”,realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy,udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	<ul style="list-style-type: none">Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej,podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- spółdzielnie socjalne,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029* współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

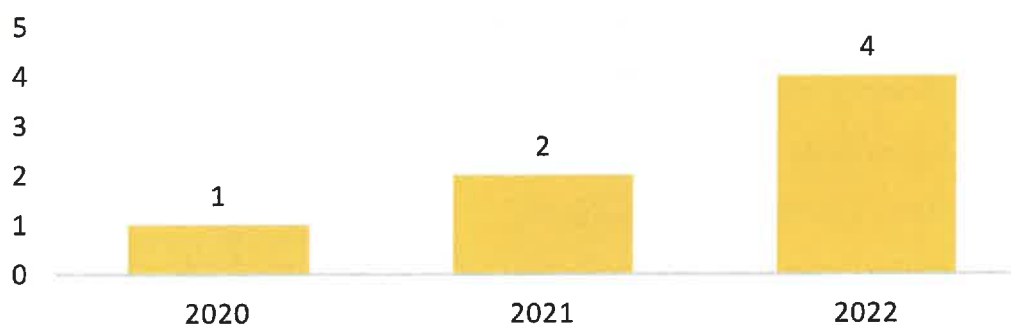

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY KĘPICE

Analiza danych zastanych

Działania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy domowej realizowane są w szczególności przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach**, który poza przyznawaniem świadczeń pomocy społecznej, udziela również wielokierunkowego wsparcia pozamaterialnego, m.in. w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa dla osób i rodzin borykającym się z problemem przemocy domowej. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalne są wahania liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy. Jak wynika z danych w 2020 roku była to 1 rodzina, w 2021 roku – 2 rodziny, a w 2022 roku liczba rodzin wzrosła do 4.

Wykres 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) i grup roboczych (obecnie są to grupy diagnostyczno-pomocowe) w latach 2020-2022. W 2022 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, co oznacza, że w porównaniu do poprzednich lat liczba ta wzrosła. Liczba członków Zespołu wyniosła w danym roku 25, natomiast funkcjonujących grup roboczych było 33. Na przestrzeni omawianych lat liczba posiedzeń ZI, jak i liczba funkcjonujących grup roboczych wahały się. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w kolejnej tabeli.

Tabela 12. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	2	3	4
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	21	26	25
liczba funkcjonujących grup roboczych	78	31	33

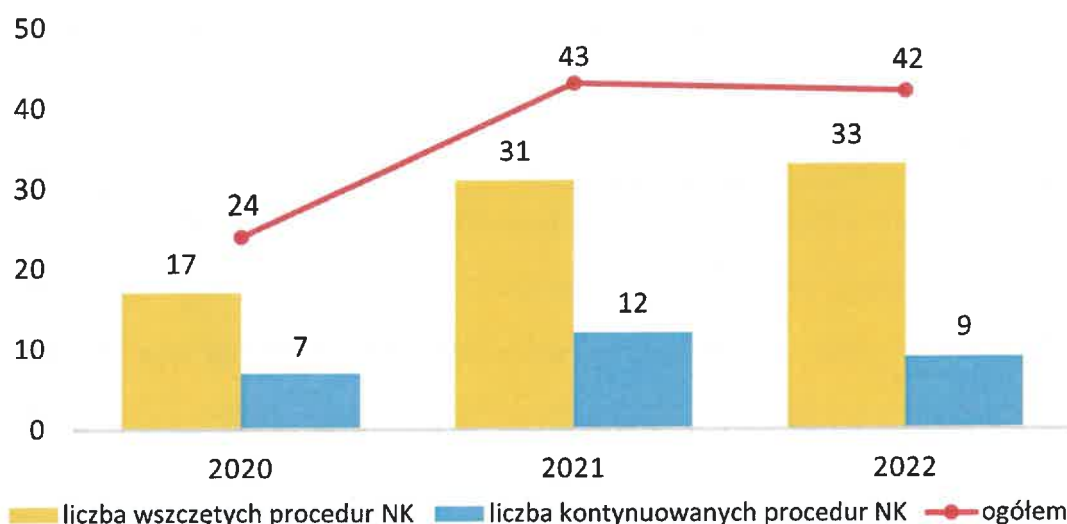
Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępicach za lata 2020, 2021 i 2022

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” uległa wzrostowi – w 2020 roku było to 17 procedur, w 2021 roku – 31, natomiast w 2022 roku – 33.

W przypadku zakończonych procedur odnotowano wahania – najwyższą ich liczbę zaobserwowano w 2021 roku, z kolei najmniejszą w 2020 roku. Ogólna liczba procedur NK na przestrzeni analizowanych lat uległa wahaniom. Dane te obrazuje poniższy wykres.

Wykres 11. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępicach za lata 2020, 2021 i 2022

Według sporządzonych kwestionariuszy NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, zróżnicowanie na płeć osób doznających przemocy, wygląda następująco: w 2022 roku osobami najczęściej doświadczającymi przemocy na terenie gminy Kępice były kobiety, tak samo sytuacja wyglądała w ubiegłych latach sprawozdawczych. W 2022 roku w kwestionariuszach NK odnotowano w sumie 33 osoby doznające przemocy, w tym 3 mężczyzn, 8 dzieci oraz 22 kobiety. Tabela poniżej przedstawia szczegółowe dane z tego zakresu.

Tabela 13. Osoby doznające przemocy podane w kwestionariuszach NK w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
kobiety	11	18	22
mężczyźni	1	2	3
dzieci	6	9	8
ogółem	18	29	33

Źródło: : Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępicach za lata 2020, 2021 i 2022

W latach 2020-2022 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” uległa wzrostowi, osiągając w 2022 roku - 25. Wśród zakończonych procedur NK znalazło się 21 z tytułu ustania przemocy w rodzinie oraz 4 ze względu na brak zasadności podejmowania działań. Szczegółowe dane dotyczące tego tematu prezentuje kolejna tabela.

Tabela 14. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”:	9	24	25
ze względu na ustanie przemocy	8	19	21
ze względu na brak zasadności podejmowania działań	1	5	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020, 2021 i 2022 rok

Istotnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Kępicach. Jak wynika z danych przekazanych przez KP w 2022 roku liczba zrealizowanych interwencji domowych wyniosła 179, z czego 6 z nich dotyczyło przemocy domowej, podczas których wszczęto procedurę NK. Ważnym aspektem pracy Policji jest także działalność profilaktyczna. W 2022 roku odbyły się 83 spotkania profilaktyczne, prowadzone przez funkcjonariuszy Policji i skierowane do lokalnej społeczności, w tym dzieci, młodzieży i seniorów¹⁵.

Ponadto w latach 2020-2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kępicach odbywały się dyżury członków ZI, podczas których przyjmowano zgłoszenia o występowaniu przemocy. Plan dyżurów był udostępniany na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej OPS. Ponadto osoby doznające przemocy, jak i członkowie ich rodzin mogły uzyskać bezpłatną pomoc psychologiczną świadczoną przez psychologa zatrudnionego w OPS w Kępicach¹⁶.

Mieszkańcy gminy Kępice, którzy doznawali lub stosowali przemoc, mogli także skorzystać z poradnictwa udzielanego w ramach funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego, który w 2022 roku był czynny średnio 6 godzin w miesiącu, a poradnictwo w nim było udzielane przez osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. W 2022 roku udzielono 31 porad 5 osobom doznającym przemocy domowej, z konsultacji skorzystało również 8 osób stosujących przemoc, którzy otrzymali 45 porad. W latach 2021-2022 liczba osób

¹⁵ Komisariat Policji w Kępicach. Kępice dnia 19.01.2024.

¹⁶ Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępicach za lata 2020, 2021 i 2022.

korzystających z poradnictwa w PK uległa spadkowi. Na poniższej tabeli zawarto dokładne dane przedstawiające daną sytuację.

Tabela 15. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021-2022

wyszczególnienie	2021	2022
osoby doznające przemocy domowej	7	5
liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej	31	31
osoby stosujące przemoc domową	16	8
liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową	100	45

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W latach 2021-2022 nie odnotowano żadnego przypadku kontaktu członków GKRPA z osobami, których dotyczy przemoc domowa, tj. doznającymi, stosującymi oraz świadkami przemocy domowej¹⁷.

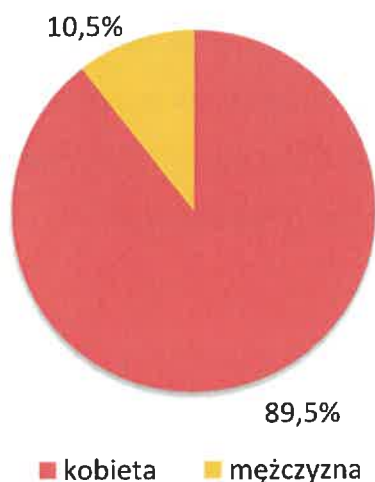
¹⁷ Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok oraz Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problem przemocy domowej na terenie gminy Kępice wzięło udział 57 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu znaczą przewagę miały kobiety – stanowiły one 89,5% ogółu, natomiast mężczyźni – 10,5%.

Wykres 12. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=57¹⁸

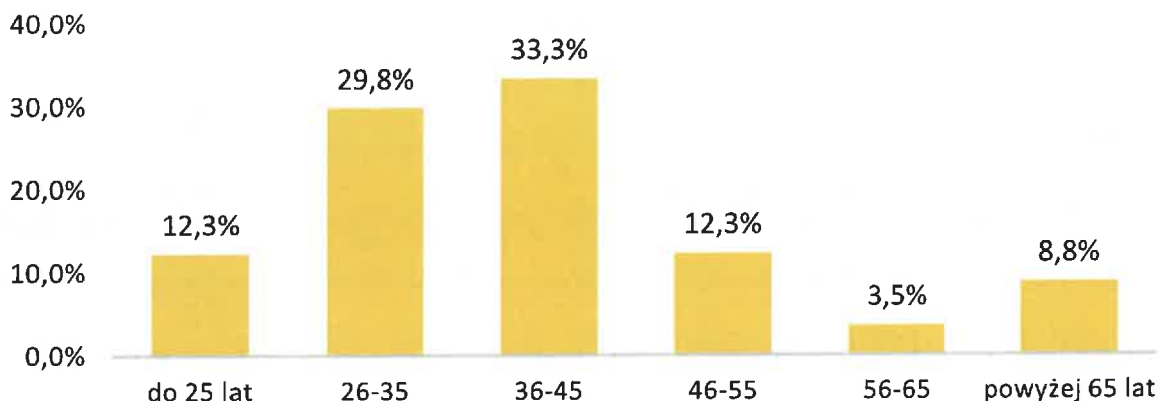

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Co trzeci ankietowany miał 36-45 lat (33,3%), z kolei 29,8% osób zaliczało się do przedziału wiekowego 26-35 lat. W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 46-55 lat oraz do 25 roku życia (po 12,3%). Najmniejszą część respondentów stanowiły osoby starsze, mające więcej niż 65 lat (8,8%) oraz w wieku 56-65 lat (3,5%).

¹⁸ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność próby, czyli liczbę osób upoważnionych do odpowiedzi na dane pytanie

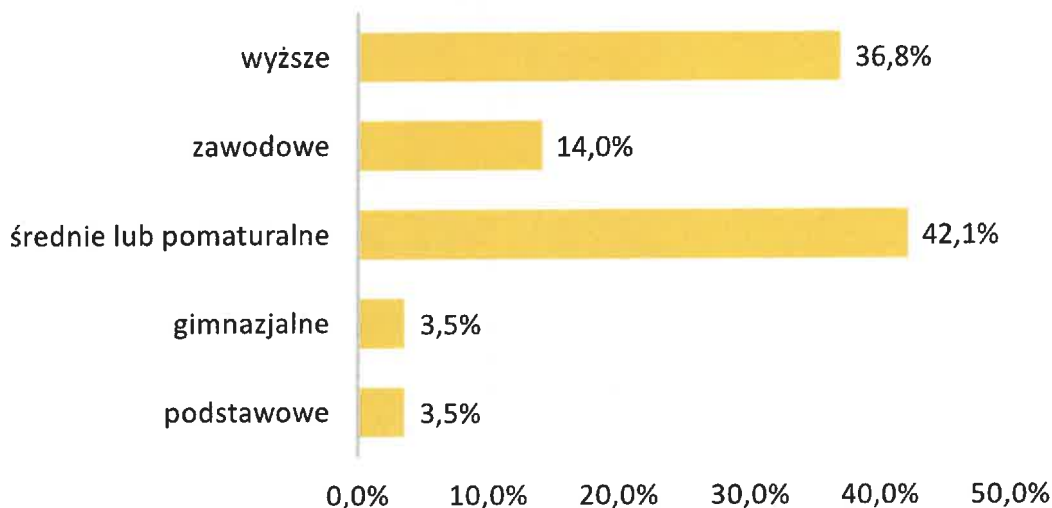

Wykres 13. Wiek dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=57

Na kolejnym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (42,1%) oraz wyższym (36,8%). 14,0% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, natomiast po 3,5% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym lub gimnazjalnym.

Wykres 14. Wykształcenie dorosłych mieszkańców N=57

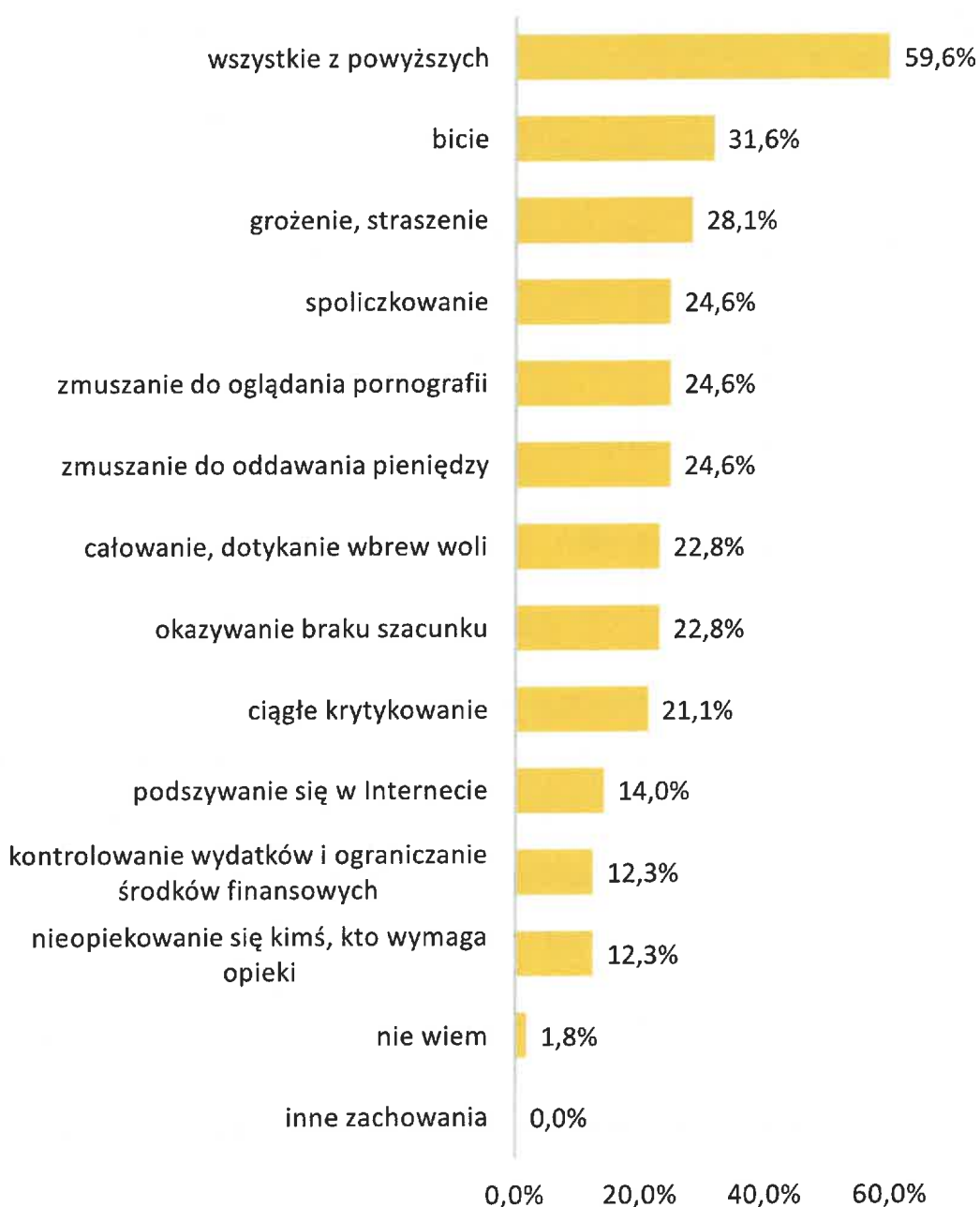

Wyniki badań

Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Pierwsze z pytań dotyczyło sytuacji, które zdaniem ankietowanych są aktem przemocy. Niema co trzeci badany wskazał na bicie (31,6%), natomiast 28,1% podało grożenie i straszenie, a co czwarty respondent wybrał spoliczkowanie, zmuszanie do oglądania pornografii lub do oddawania pieniędzy

(po 24,6%). Co piąta osoba za akt przemocy uważa całowanie, dotykanie wbrew woli, okazywanie braku szacunku (po 22,8%) oraz ciągłe krytykowanie (21,1%). Na podszywanie się w Internecie wskazało 14,0%, z kolei kontrolowanie wydatków i ograniczanie środków finansowych oraz nieopiekowanie się kimś, kto wymaga opieki – po 12,3%. 1,8% respondentów stwierdziło, że nie wie co może być aktem przemocy.

Wykres 15. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? N=57

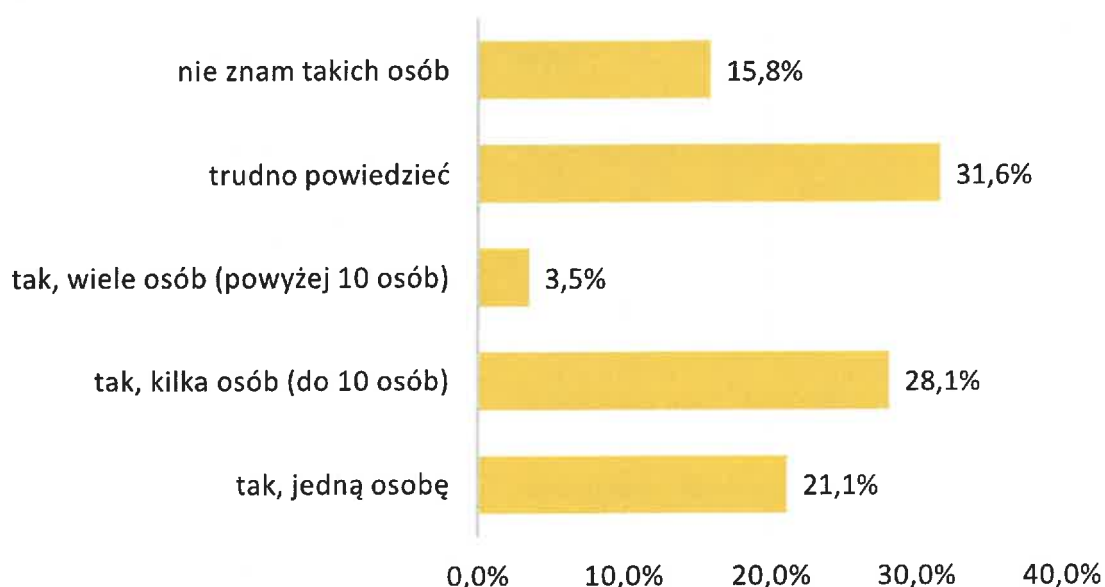

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 52,7% ankietowanych. Jak wynika z odpowiedzi badanych, 21,1% zna jedną taką osobę, 28,1% respondentów – kilka osób (do 10), z kolei 3,5% deklaruje znajomość wielu takich osób (powyżej 10). 31,6% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? N=57

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Zdecydowana większość respondentów stwierdziła, że jest to osoba dorosła mająca 18-60 lat (24 osób, tj. 80,0%), z kolei 9 badanych wskazało dziecko do 18 roku życia (30,0%), a 6 ankietowanych – osobę starszą, powyżej 60 roku życia (20,0%).

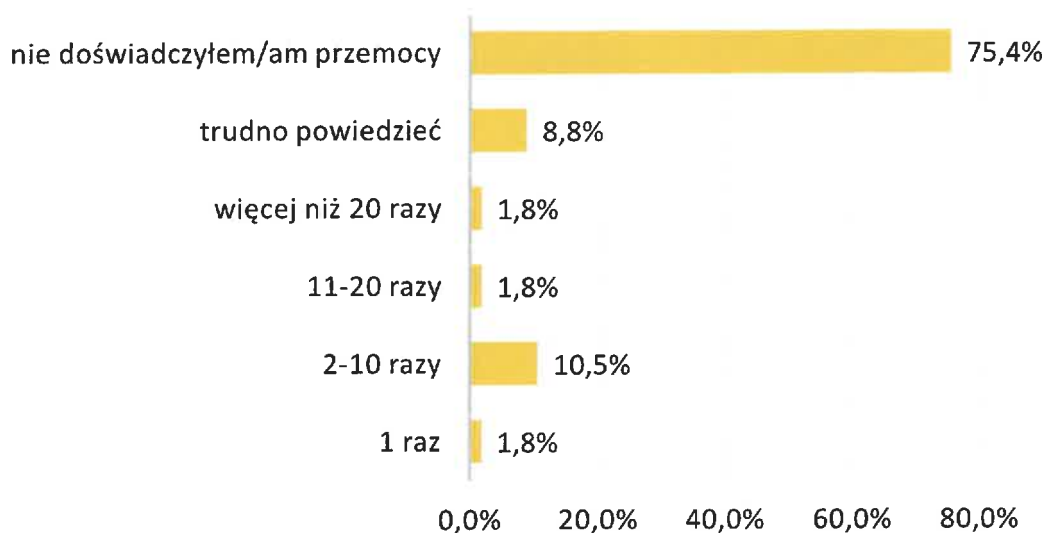
Tabela 16. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=30

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dzieckiem do 18 roku życia	30,0%	9
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	80,0%	24
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	20,0%	6

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Pytając o to jak często osoby deklarujące doświadczanie przemocy, doznawały jej w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, okazuje się, że po 1,8% doświadczyło jej jednokrotnie, 11-20 razy lub więcej niż 20 razy. 10,5% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy 2-10 razy. 8,8% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 17. Jak często, w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=57

Analizując rozkład odpowiedzi z podziałem na płeć można zauważyć, iż przemocy w tym okresie doznało więcej kobiet biorących udział w badaniu niż mężczyzn. W przypadku kobiet było to 12 osób (23,6% badanych kobiet), natomiast w przypadku mężczyzn – 2 z nich doznało przemocy (33,4% badanych mężczyzn). Kobiety doświadczyły tego problemu najczęściej 2-10 razy (9,8%), z kolei u mężczyzn rozkład danych plasuje się pomiędzy dwoma odpowiedziami, mianowicie 2-10 razy oraz więcej niż 30 razy (po 16,7%).

Tabela 17. Jak często w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=57
(korelacja ze względu na płeć)

Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	<i>liczba wypełnień</i>	%	<i>liczba wypełnień</i>
1 raz	2,0%	1	0,0%	0
2-10 razy	9,8%	5	16,7%	1
11-20 razy	2,0%	1	0,0%	0
21-30 razy	2,0%	1	0,0%	0
więcej niż 30 razy	7,8%	4	16,7%	1
nie doświadczyłem/am przemocy	76,5%	39	66,7%	4

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że każdy z nich doświadczył przemocy psychicznej (14 osób, tj. 100%). Po 4 osoby wskazały również na przemoc fizyczną oraz zaniedbanie (po 28,6%), natomiast 1 respondent podał przemoc seksualną (7,1%).

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	14
przemoc fizyczna	28,6%	4
zaniedbanie	28,6%	4
przemoc seksualna	7,1%	1
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 4 ankietowanych doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (28,6%), po 3 osoby wskazały na mamę i rodzeństwo (po 21,4%), z kolei po 2 respondentów doznało przemocy ze strony taty, męża/żony oraz innych, bliżej nieokreślonych osób (po 14,3%). Pojedyncze osoby podały, że dziadkowie, dziecko/dzieci oraz dalsi członkowie rodziny stosowały wobec nich przemoc (po 7,1%).

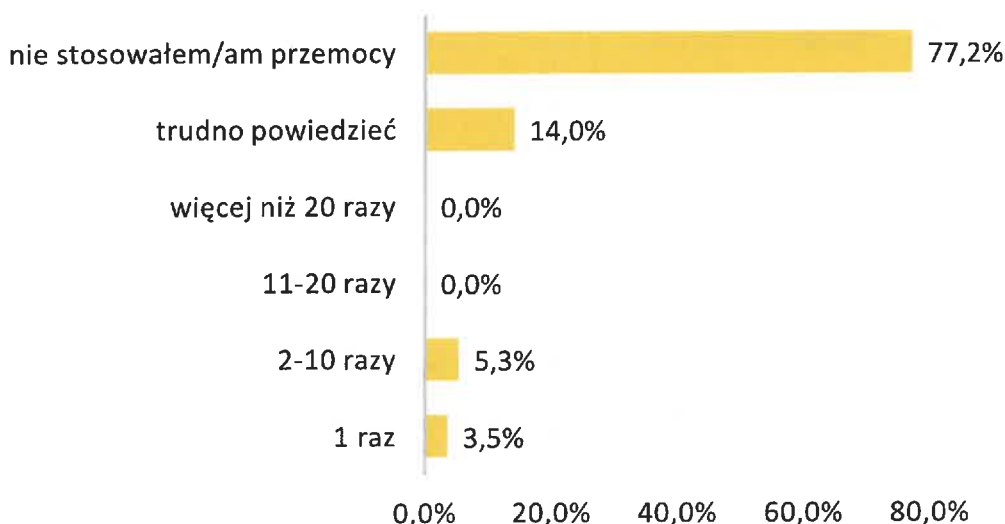
Tabela 19. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	28,6%	4
mama	21,4%	3
rodzeństwo	21,4%	3
tata	14,3%	2
mąż/żona	14,3%	2
inne osoby	14,3%	2
dziadkowie	7,1%	1
dziecko/dzieci	7,1%	1
dalsi członkowie rodziny	7,1%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy, w okresie ostatnich 12 miesięcy, przyznała się mniejsza część badanych niż w przypadku doznawania przemocy. 3,5% odpowiedzi padło na 1 raz, z kolei 5,3% osób wybrało odpowiedź 2-10 razy. Trudności z jednoznaczną odpowiedzią na pytanie miało 14,0% ankietowanych.

Wykres 18. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=57

Rozkład odpowiedzi dorosłych mieszkańców Gminy z podziałem na płeć pokazuje, że do stosowania zachowań przemocowych przyznało się 9,8% kobiet biorących udział w badaniu, z kolei żaden mężczyzna nie zadeklarował stosowania przemocy (0,0%).

Tabela 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=57 (korelacja ze względu na płeć)

Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	liczba wypełnień	%	liczba wypełnień
1 raz	3,9%	2	0,0%	0
2-10 razy	5,9%	3	0,0%	0
11-20 razy	0,0%	0	0,0%	0
więcej niż 20 razy	0,0%	0	0,0%	0
trudno powiedzieć	15,7%	8	0,0%	0
nie stosowałem/am przemocy	75,0%	38	100,0%	6

W kolejnym pytaniu respondenci, którzy zastosowali przemoc w ciągu ostatniego roku przed badaniem, mieli określić rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Przemoc psychiczną zastosowało 7 badanych (53,8%), po 4 osoby wskazały na przemoc fizyczną oraz zaniedbanie (po 30,8%). 3 badanych nie umiało określić jakiego rodzaju przemoc zastosowało (23,1%).

Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=13

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	53,8%	7
przemoc fizyczna	30,8%	4
zaniedbanie	30,8%	4
nie wiem	23,1%	3
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Jak wynika z odpowiedzi respondentów deklarujący stosowanie przemocy, najczęściej kierowali ją w stronę partnera/partnerki oraz dziecka/dzieci (po 5 osób, tj. 41,7%), a także męża/żony (2 osoby, tj. 16,7%). Pojedyncze osoby wskazały na mamę i dalszych członków rodziny (po 8,3%). 1 osoba pominęła to pytanie.

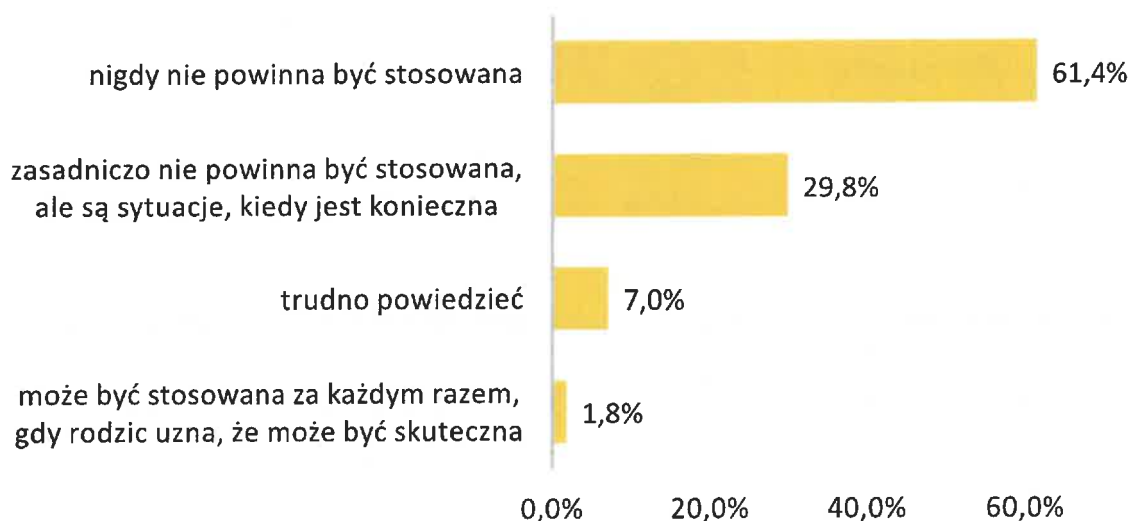
Tabela 22. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partnera/partnerki	41,7%	5
dziecka/dzieci	41,7%	5
męża/zony	16,7%	2
mamy	8,3%	1
dalszych członków rodziny	8,3%	1
taty	0,0%	0
rodzeństwa	0,0%	0
dziadków	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – 29,8% osób wskazało, iż stosowanie kar fizycznych jako metody wychowawczej zasadniczo nie powinno być stosowane, ale są sytuacje kiedy jest to konieczne, natomiast 1,8% badanych jest zdania, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 61,4% mieszkańców, a 7,0% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

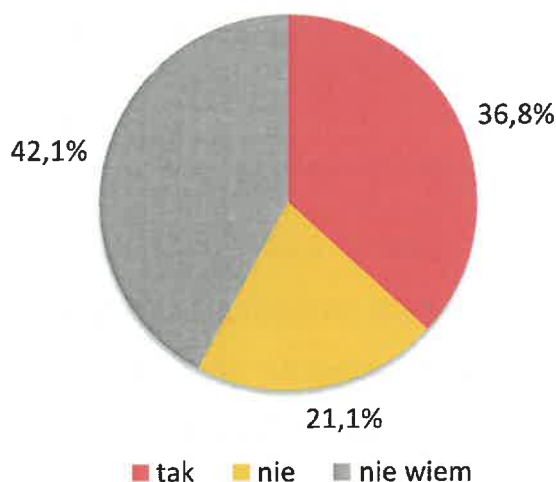
Wykres 19. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=57

Mieszkańcy gminy Kępice, zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej, na terenie Gminy. 42,1% ankietowanych deklaruje brak wiedzy w tym zakresie, 36,8% badanych uważa, że problem przemocy domowej jest znacznym problemem na terenie Gminy, a według 21,1% osób nie ma on istotnego znaczenia wśród społeczności gminnej.

Wykres 20. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=57

Analiza odpowiedzi respondentów z podziałem na płeć ukazała rozbieżność w postrzeganiu istotności problemu przemocy na terenie Gminy – zdecydowanie częściej jest on zauważany przez kobiety (39,2% tj. 20 osób). Jedynie 1 mężczyzna przyznał, że dostrzega ten problem w swoim otoczeniu (16,7%).

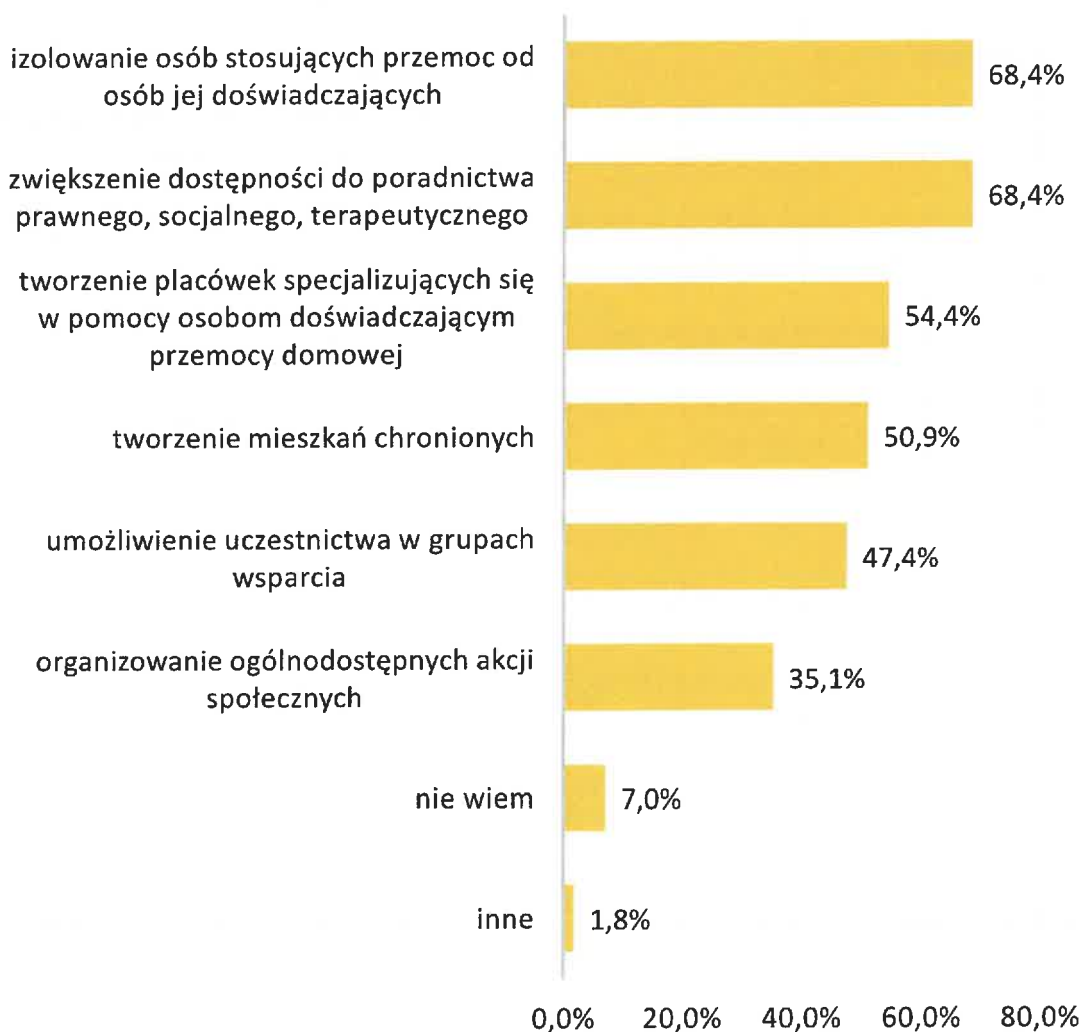
Tabela 23. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=57 (korelacja ze względu na płeć)

Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	liczba wypełnień	%	liczba wypełnień
tak	39,2%	20	16,7%	1
nie	17,7%	9	50,0%	3
nie wiem	43,1%	22	33,3%	2

Badani zostali w dalszej kolejności zapytani o opinię, na temat najskuteczniejszych ich zdaniem działań, jakie mogłyby poprawić sytuację osób doświadczających przemocy domowej. Największa część badanych stwierdziła, że najskuteczniejszymi rozwiązaniami problemu byłoby izolowanie osób stosujących

przemoc od osób jej doświadczających oraz zwiększenie dostępu do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego (po 68,4%). Ponad połowa badanych wskazała na tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (54,4%), a 50,9% osób wybrało tworzenie mieszkań chronionych (obecnie treningowych lub wspomaganych). Na umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia wskazało 47,4% respondentów, z kolei na organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych – 35,1%, a inne rozwiązania wybrało 1,8% badanych, gdzie uwzględniono *kształcenie rodziców i dzieci w zakresie korzystania z telefonów, mediów społecznościowych*. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 7,0% osób.

Wykres 21. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=57

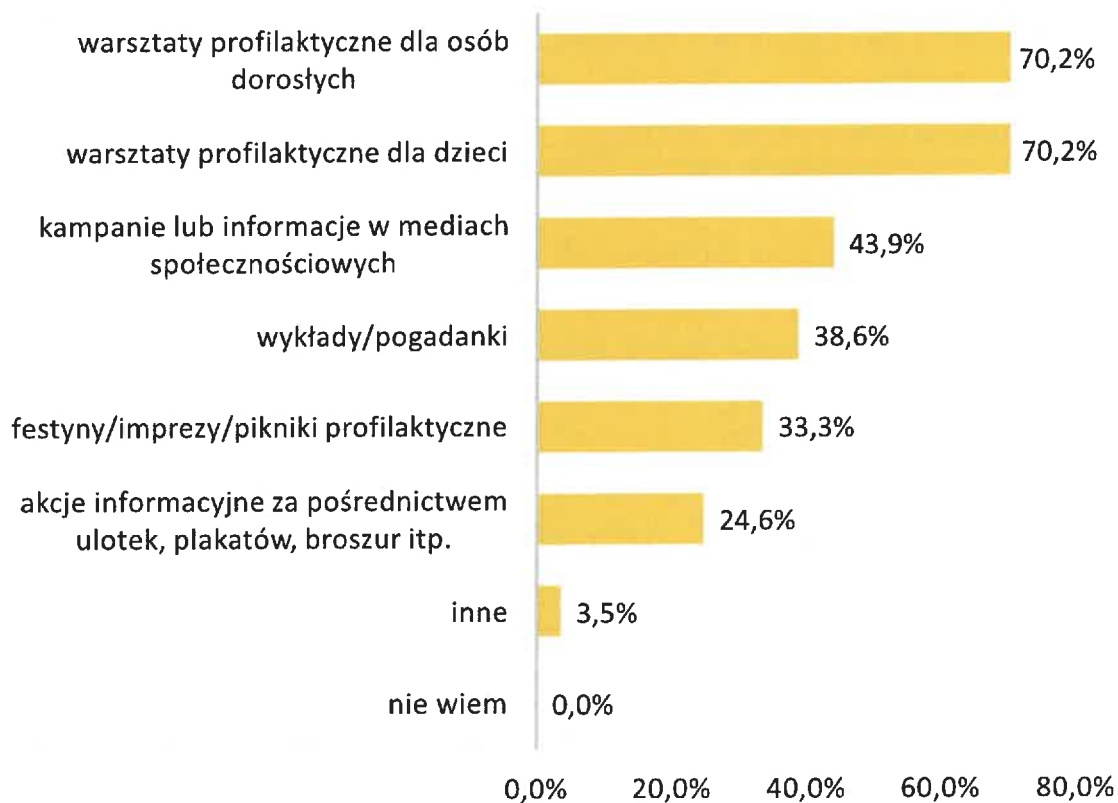

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności respondenci mieli za zadanie wybrać formy działań profilaktycznych, które według nich przyniosą najlepsze efekty w zapobieganiu przemocy domowej. Najwięcej badanych wskazało w tym kontekście na warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci (po 70,2%). Kampanie lub informacje w mediach społecznościowych wskazało 43,9% respondentów, wykłady/pogadanki – 38,6% badanych, festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne – 33,3%, akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. – 24,6%. 3,5% osób wybrało inne odpowiedzi, wśród których wymieniono *zgłoszenia np. listowne do stosownego urzędnika o pomoc lub uruchomienie nr. tel. w celu wysłania SMS, gdy osoba czuje się zagrożona bądź jest ofiara przemocy, a także rozmowy z nauczycielami w szkołach, aby nie stosowali przemocy psychicznej (krzyku w stosunku do dzieci).*

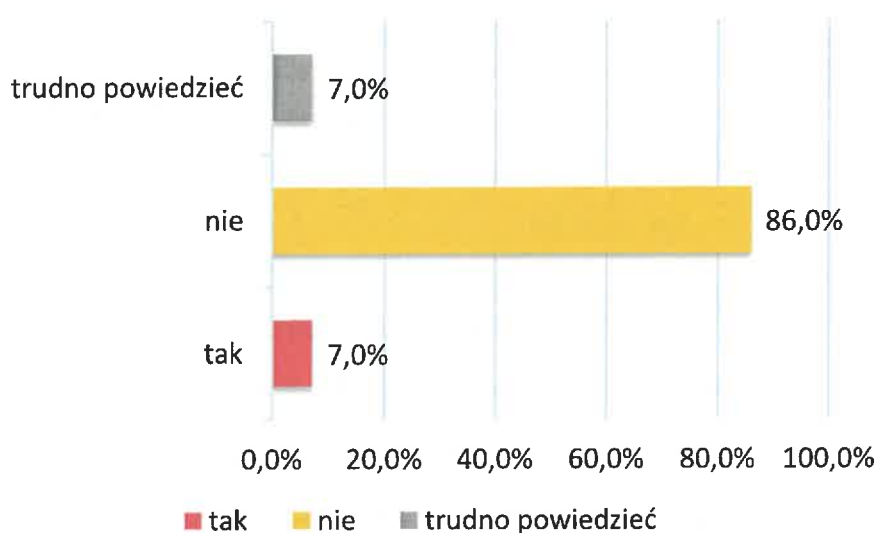
Wykres 22. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=57

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Aby ocenić skalę zjawiska cyberprzemocy wśród mieszkańców gminy Kępice, poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć cyberprzemocy, czyli przemocy w Internecie. Z deklaracji respondentów wynika, że problemu tego doznało 7,0% badanych, a kolejne 7,0% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Większość ankietowanych mieszkańców zaprzeczyła, jakoby doznała przemocy w Internecie (86,0%).

Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=57

Analizując materiał badawczy z uwzględnieniem podziału na płeć można zauważyć, że cyberprzemocy doznały 3 kobiety (5,9%) oraz 1 mężczyzna (16,7%). Różnica między płciami wynosi 10,8 pp. Ponadto 7,8% kobiet miało problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie, z kolei wśród mężczyzn nie odnotowano takich trudności (0,0%).

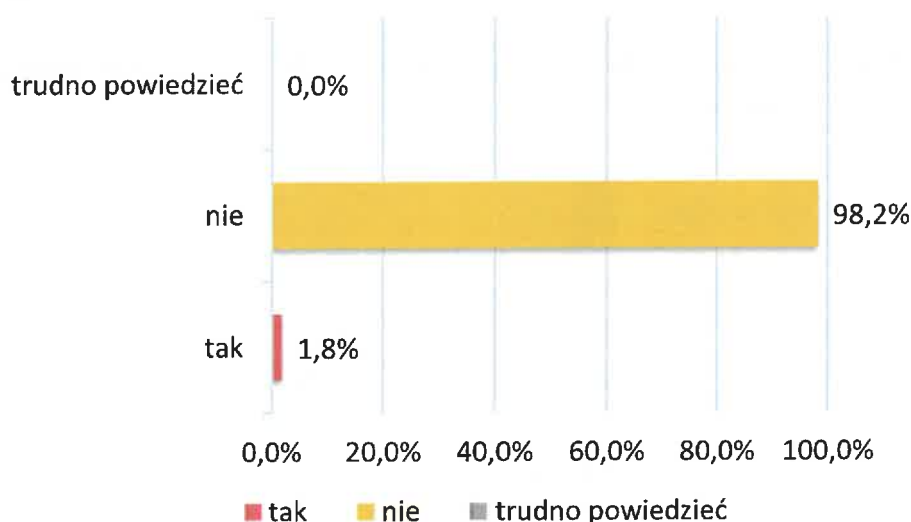
Tabela 24. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=57 (korelacja ze względu na płeć)

Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	liczba wypełnień	%	liczba wypełnień
tak	5,9%	3	16,7%	1
nie	86,3%	44	83,3%	5
trudno powiedzieć	7,8%	4	0,0%	0

Kolejne pytanie zadane respondentom odnosiło się do kwestii stosowania przez nich samych cyberprzemocy w ciągu 12 miesięcy przed badaniem. Do takiego zachowania przyznało się 1,8% badanych, czyli o wiele mniej niż w przypadku doświadczenia przemocy. Przeważająca część ankietowanych odpowiedziała przecząco na to pytanie (98,2%).

Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=57

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

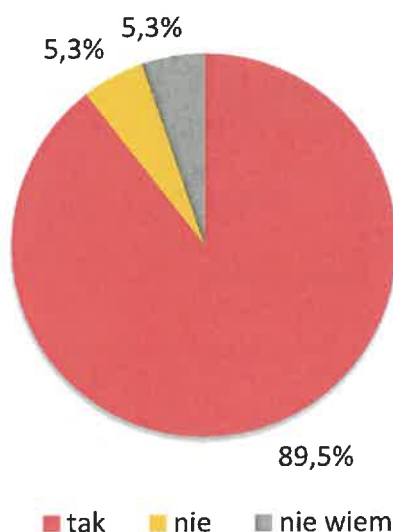
Odpowiedź dotycząca stosowania cyberprzemocy w podziale na płeć respondentów wygląda następująco: 1 mężczyzna przyznał się do stosowania przemocy w Internecie (16,7%), natomiast żadna kobieta nie wskazała na taką odpowiedź (0,0%).

Tabela 25. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=57 (korelacja ze względu na płeć)

Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	liczba wypełnień	%	liczba wypełnień
tak	0,0%	0	16,7%	1
nie	100,0%	51	83,3%	5
trudno powiedzieć	0,0%	0	0,0%	0

Dalsza analiza badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Kępice pozwala zauważyć, że większość respondentów uznaje przemoc domową za przestępstwo (89,5%), z kolei 5,3% osób wyraziło zdanie, że przemoc domowa nie jest przestępstwem, a kolejne 5,3% badanych nie miało ugruntowanego zdania na ten temat.

Wykres 25. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? N=57

Wśród badanych mieszkańców Gminy, którzy uznają przemoc za przestępstwo znajduje się więcej kobiet (46 osób, tj. 90,2% badanych kobiet) niż mężczyzn (5 osób, tj. 83,3% badanych mężczyzn), z kolei trudności z odpowiedzią na to pytanie miały jedynie respondentki płci żeńskiej (2 osoby, tj. 5,9%).

Tabela 26. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? N=57 (korelacja ze względu na płeć)

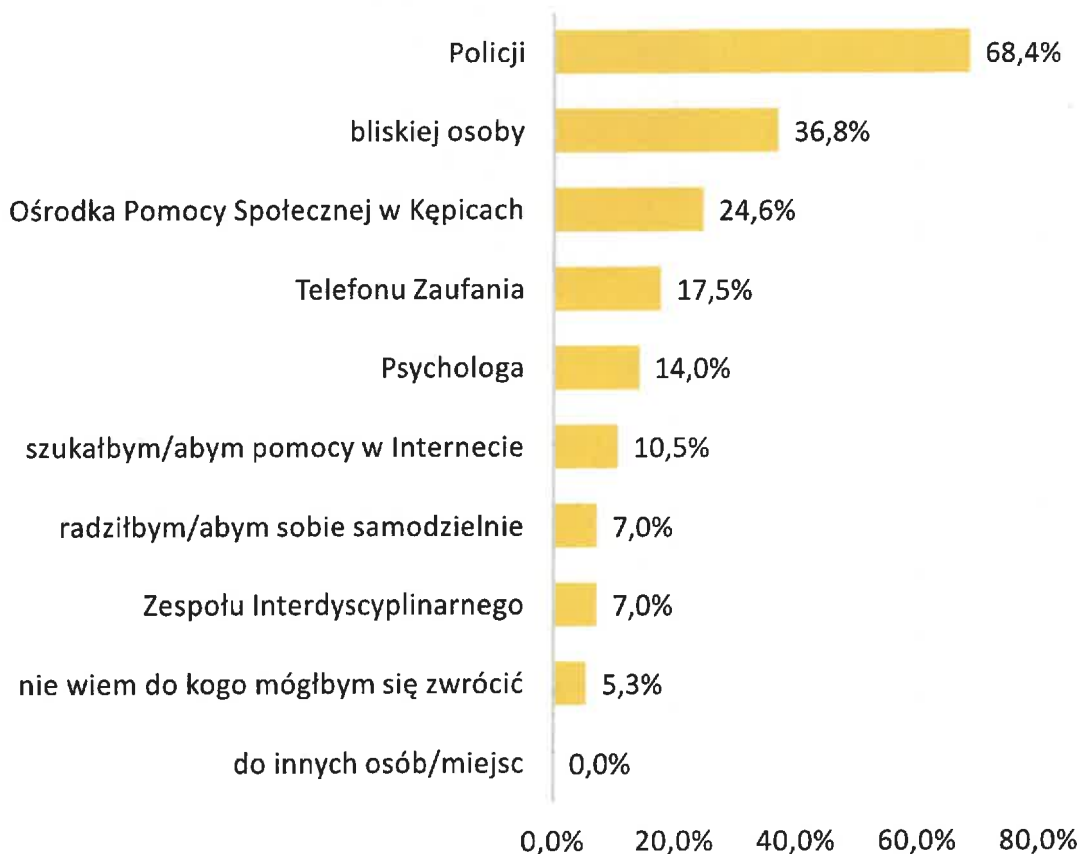
Odpowiedź	Kobiety		Mężczyźni	
	%	liczba wypełnień	%	liczba wypełnień
tak	90,2%	46	83,3%	5
nie	3,9%	2	16,7%	1
trudno powiedzieć	5,9%	3	0,0%	0

W ostatnim pytaniu badani określili gdzie lub do kogo zwróciliby się o pomoc w przypadku gdyby ktoś z ich otoczenia lub oni sami doznawali przemocy domowej. Większość badanych odpowiedziała, że zgłosiłaby taką sytuację na Policję (68,4%),

36,8% osób podało, że zwróciłoby się do bliskiej osoby, a co czwarty respondent wskazał Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach (24,6%). Z Telefonu Zaufania skorzystałoby 17,5% ankietowanych, z pomocy psychologa – 14,0%, natomiast 10,5% szukałoby pomocy w Internecie. 7,0% respondentów wybrałoby Zespół Interdyscyplinarny, a kolejne 7,0% przyznało, że radziłoby sobie samodzielnie. Ponadto 5,3% badanych zadeklarowało, że nie wie do kogo mogłoby się zwrócić po pomoc w takiej sytuacji.

Wykres 26. Do kogo/gdzie zwróciłby/aby się Pan/i w przypadku gdyby Pan/i lub ktoś z Pana/i otoczenia doznawał przemocy domowej? N=57

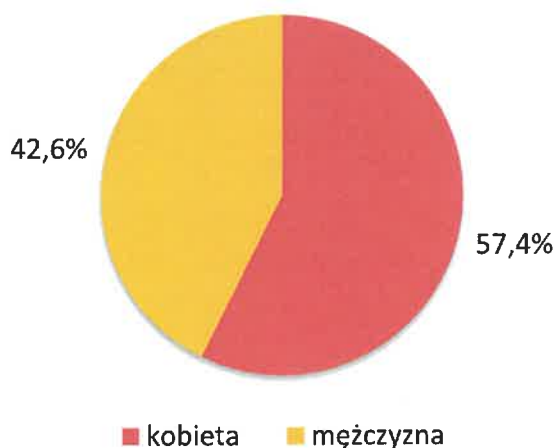
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

Struktura badanej próby

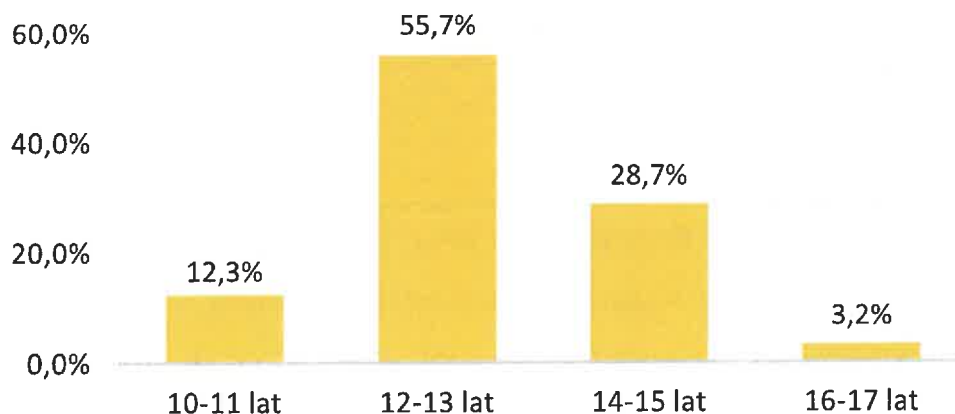
Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Kępice wypełnili 122 kwestionariusze ankiet. Kolejny wykres przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problem przemocy, przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 57,4% ogółu. Chłopcy wypełnili 42,6% kwestionariuszy.

Wykres 27. Płeć uczniów biorących udział w badaniu N=122

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (55,7%). 28,7% respondentów zadeklarowało wiek mieszczący się w przedziale 14-15 lat, z kolei 12,3% badanych miało wówczas 10-11 lat. Najniższy odsetek ankietowanych wskazał wiek 16-17 (3,2%).

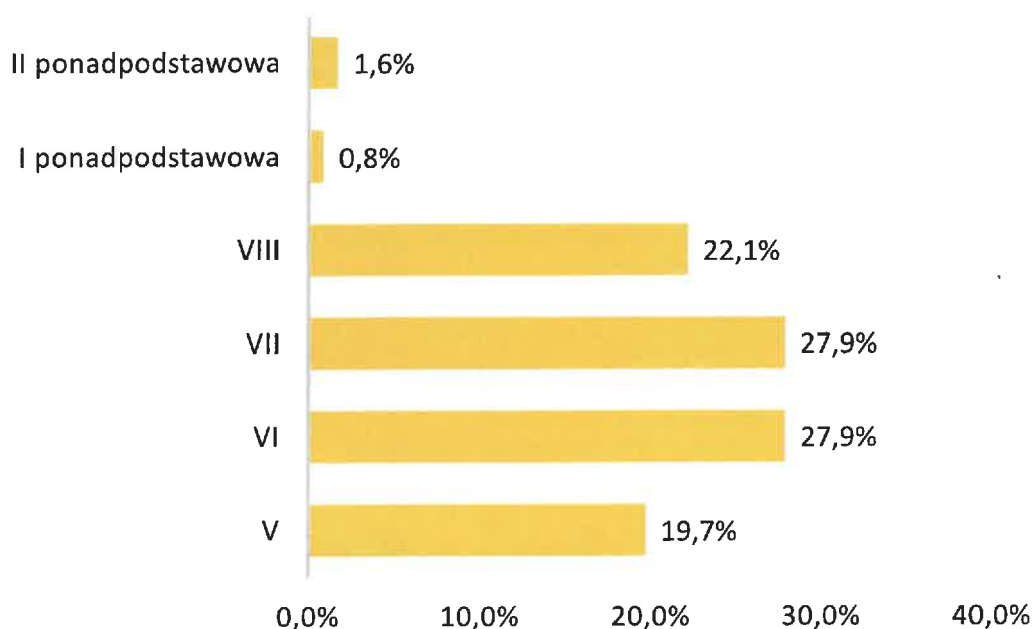
Wykres 28. Wiek uczniów biorących udział w badaniu N=122

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest wyraźne zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej osób biorących udział w badaniu uczęszczało do klasy VI oraz VII (po 27,9%), z kolei 22,1% ankietowanych podało, że uczęszcza do VIII klasy, a niewiele niższy odsetek respondentów wskazał na V klasę podstawową (19,7%). Najmniej uczniów biorących udział w badaniu podało I klasę ponadpodstawową (0,8%) i II klasę podstawową (1,6%).

Wykres 29. Udział uczniów poszczególnych klas N=122

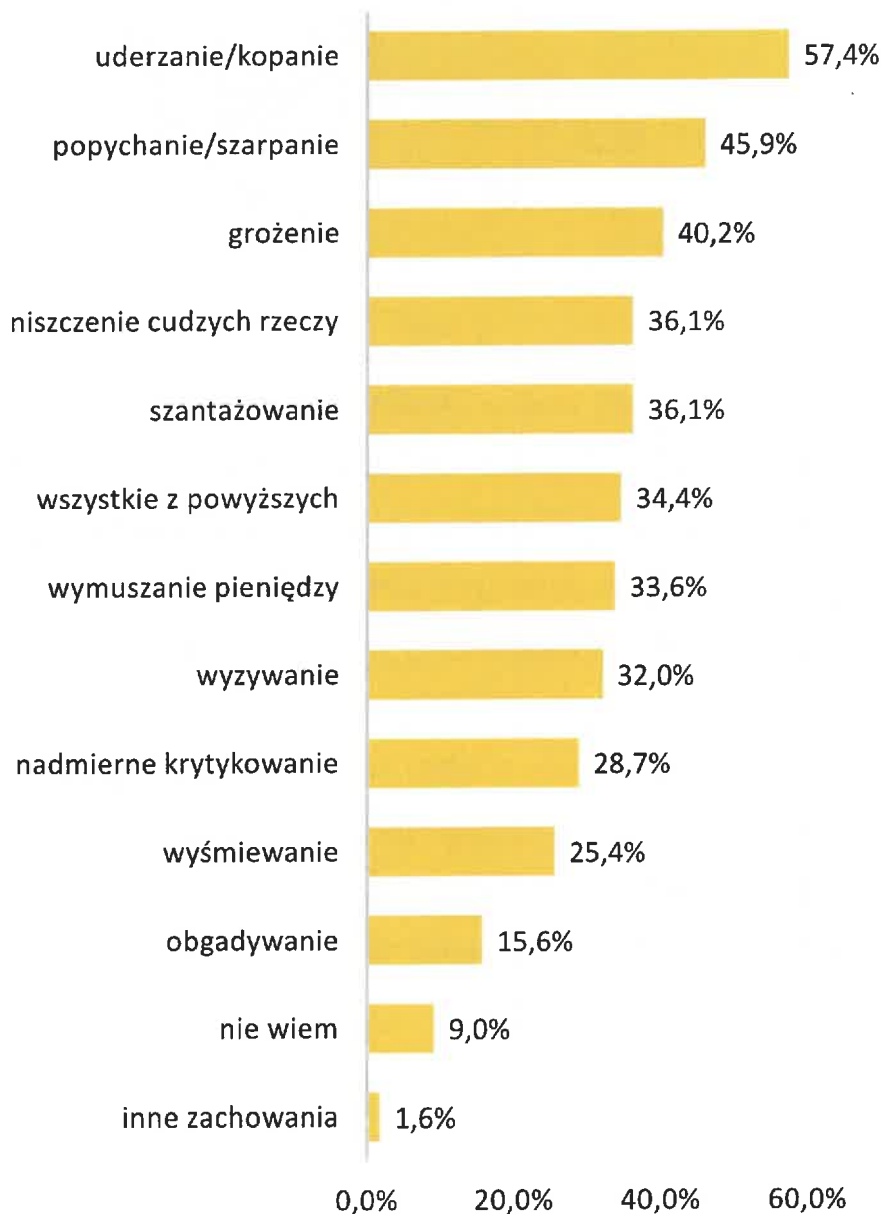

Wyniki badań

Na początku badania zapytano uczniów o to, jakie zachowania ich zdaniem są przemocą. Ponad połowa badanych za przemoc uważa uderzanie/kopanie (57,4%), niewiele mniejszy odsetek podało popychanie/szarpanie (45,9%), z kolei 40,2% osób za przemoc uznało grożenie. Po 36,1% respondentów zaznaczyło w tym kontekście odpowiedzi „niszczenie cudzych rzeczy” oraz „szantażowanie”, a co trzeci uczeń wybrał wymuszanie pieniędzy (33,6%) oraz wyzywanie (32,0%). Kolejnymi pod względem częstotliwości wyboru odpowiedziami były: nadmierne krytykowanie (28,7%), wyśmiewanie (25,4%), obgadywanie (15,6%) oraz odpowiedź „inne”, gdzie podano *krzyk* (1,6%). Średnio co trzeci ankietowany wskazał, że wszystkie wymienione

w kafeterii zachowania są przemocą (34,4%), z kolei 9,0% uczniów nie wie, jakie zachowania mogą nią być.

Wykres 30. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=122

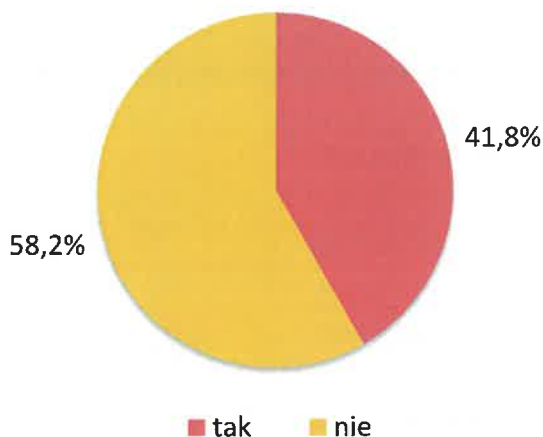

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy. Uczniów spytano o to, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 41,8% badanych.

Wykres 31. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy? N=122

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznała to ponad połowa badanych, którym zdarzyło się doświadczyć przemocy (28 osób, tj. 62,2%). W dalszej kolejności młodzi respondenci wskazywali na rodzeństwo (13 osób, tj. 28,9%), tatę (6 osób, tj. 13,3%), kolegów/koleżanki spoza szkoły (5 osób, tj. 11,1%), a także mamę (4 osoby, tj. 8,9%). Najmniej badanych podało, że były to inne osoby, udzielając odpowiedzi: *nauczycielka z mojej szkoły* oraz *przyszywany ojciec* (3 osoby, tj. 6,7%). 6 respondentów pominęło to pytanie.

Tabela 27. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=45

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	62,2%	28
rodzeństwo	28,9%	13
tata	13,3%	6
koledzy/koleżanki spoza szkoły	11,1%	5
mama	8,9%	4
inne osoby	6,7%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doświadczyło 30 uczniów (66,7%),
- przemocy fizycznej doznało 22 uczniów (48,9%),

- przemocy seksualnej doświadczyło 7 respondentów (15,6%),
- zaniedbania doznało 2 ankietowanych (4,4%).

To pytanie, podobnie jak poprzednie, zostało pominięte przez 6 osób, które doświadczyły przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

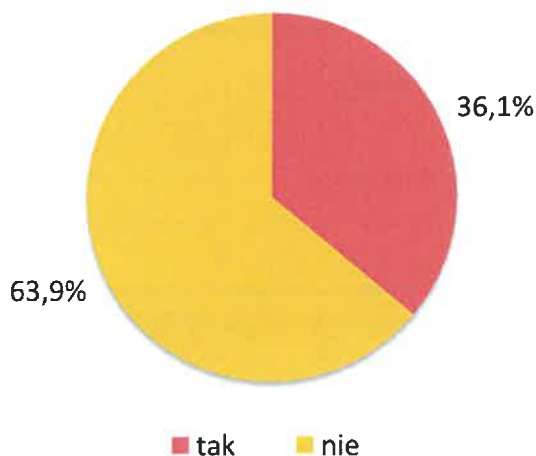
Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=45

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	66,7%	30
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	48,9%	22
ktoś dotykał mnie w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	15,6%	7
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	4,4%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Zastosowanie przemocy zadeklarowało 36,1% badanych uczniów, jest to 5,7 pp. mniej, niż w przypadku jej doświadczania.

Wykres 32. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=122

Ankietowani, którzy w ciągu ostatniego roku przed badaniem zastosowali przemoc w dalszej kolejności zostali zapytani o jej rodzaj. Można zauważyć, iż do stosowania przemocy psychicznej przyznało się 21 uczniów (56,8%), fizycznej – 19 osób (51,4%), a do przemocy seksualnej – 3 badanych (8,1%). 7 osób, które zadeklarowały stosowanie przemocy pominęło to pytanie.

Tabela 29. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=37

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	56,8%	21
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	51,4%	19
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które sobie ta osoba tego nie życzył/a, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który ją zawstydział itp.	8,1%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. 19 ankietowanych przyznało się do użycia jej wobec rodzeństwa (44,2%), 16 osób stosowało przemoc wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (37,2%), z kolei 14 uczniów wskazało na uczniów ze szkoły (32,6%). Ponadto, 4 osoby zastosowały przemoc wobec innych osób, wśród których wymieniono osoby z parku trampolin oraz powtórzono podane w kafeterii odpowiedzi (9,3%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

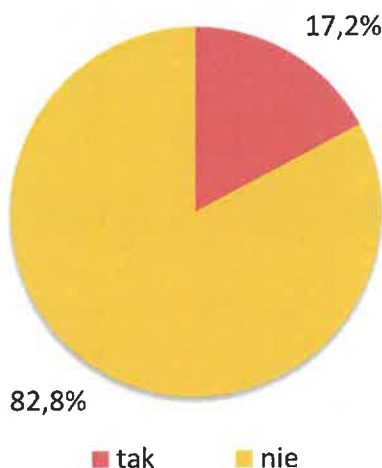
Tabela 30. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=43

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	44,2%	19
kolegów/koleżanek spoza szkoły	37,2%	16
uczniów ze szkoły	32,6%	14
innych osób	9,3%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności zapytano ankietowanych uczniów, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem byli świadkami sytuacji, w której ktoś w ich domu stosował przemoc. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzielił odsetek 17,2% osób.

Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=122

Uczniowie, którzy wskazali na to, że w ich domu, w okresie 12 miesięcy poprzedzającym badanie ankietowe, dochodziło do przemocy mieli wskazać, kto był osobą stosującą przemoc. 10 osób odpowiedziało, że był to tata (47,6%), z kolei po 5 badanych podało mamę, rodzeństwo oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 23,8%), a 1 respondent wskazał na dalszych członków rodziny (4,8%).

Tabela 31. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tata	47,6%	10
mama	23,8%	5
rodzeństwo	23,8%	5
inne	23,8%	5
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	4,8%	1

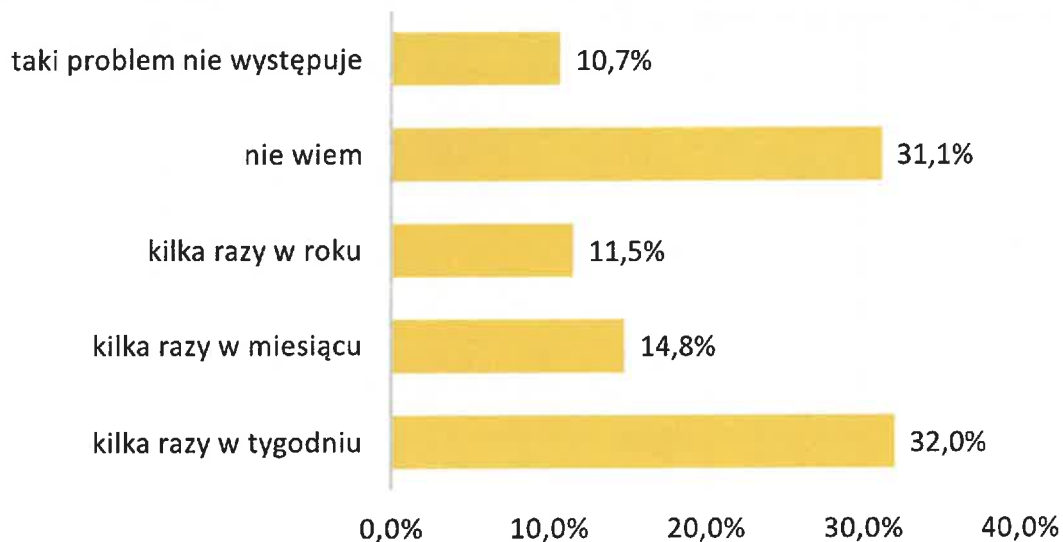
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczna część uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa badanych respondentów (58,3%). Z udzielonych przez 11,5% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, 14,8% przyznało, że zdarzają

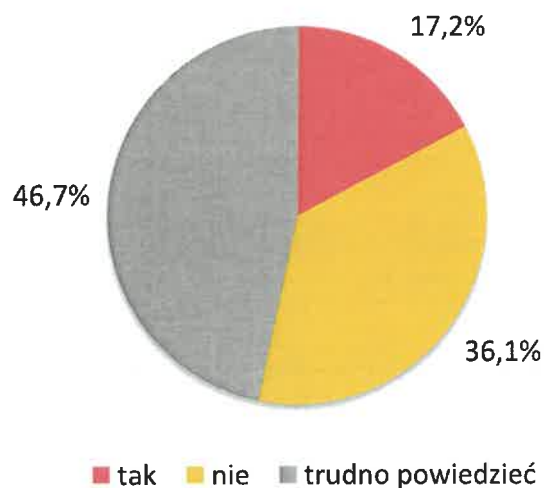
się kilka razy w miesiącu, a zdaniem co trzeciego respondenta – kilka razy w tygodniu (32,0%). Średnio co dziesiąty badany wskazał, że w jego szkole taki problem nie występuje (10,7%), z kolei 31,1% nie zna odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 34. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=122

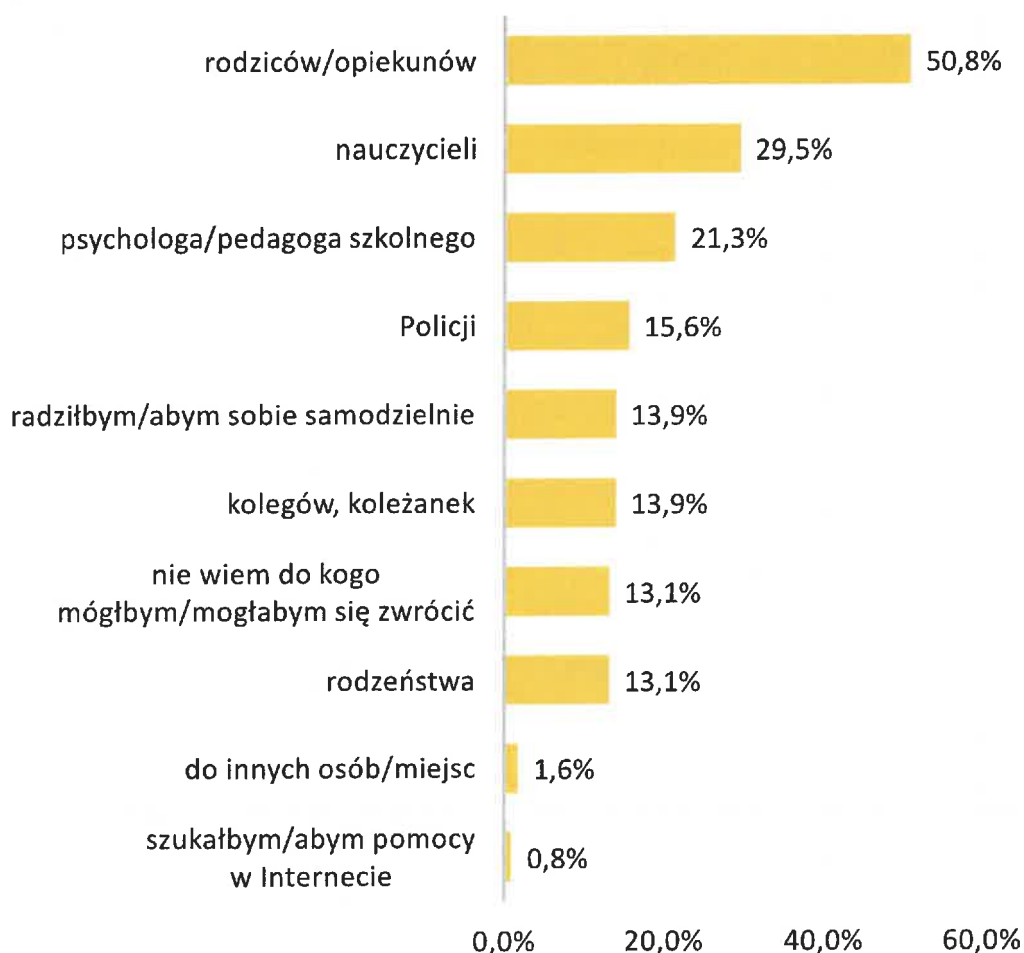
W dalszej kolejności respondenci mieli za zdanie ocenić, czy według nich w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś ich zdenerwuje). 36,1% ankietowanych zaprzeczyło temu, 17,2% osób na to pytanie odpowiedziało twierdząco, natomiast 46,7% badanych miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 35. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=122

Ważnym aspektem profilaktycznym w diagnozie przemocy wśród uczniów było pytanie dotyczące tego, do kogo/gdzie zwróciliby się oni w przypadku, gdyby sami lub ktoś z ich otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej. Największy odsetek badanych podał rodziców/opiekunów (50,8%). Na drugim miejscu, biorąc pod uwagę liczbę wskazań, znaleźli się nauczyciele (29,5%), a na trzecim psycholog/pedagog szkolny (21,3%). 15,6% odpowiedzi padło na Policję, z kolei 13,9% odpowiedziało, że w takiej sytuacji zwróciłoby się do kolegów, koleżanek, a 13,1% do rodzeństwa. 1,6% wybrało inne, bliżej nieokreślone osoby/miejsca, a 0,8% szukałoby pomocy w Internecie. Niepokojący jest fakt, iż 13,9% ankietowanych przyznało, że radziłoby sobie samodzielnie, a niewiele niższy odsetek osób podał, że nie wie do kogo mógłby się zwrócić o pomoc (13,1%).

Wykres 36. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=122

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym etapie badania podjęto się oceny zjawiska przemocy w Internecie wśród dzieci i młodzieży z gminy Kępice. Aby tego dokonać najpierw poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Ponad połowa badanych wskazała, że jest to publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (58,2%) oraz dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (57,4%). 45,9% osób wskazało na otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne, z kolei 29,5% podało włamywanie się na konta internetowe, a co czwarty ankietowany wybrał podszywanie się (26,2%). Jeden na pięciu respondentów przyznał, że nie wie, czym jest cyberprzemoc (21,3%), natomiast 2,5% osób wybrało inne odpowiedzi, gdzie wskazano na *wyzywanie przez Internet*.

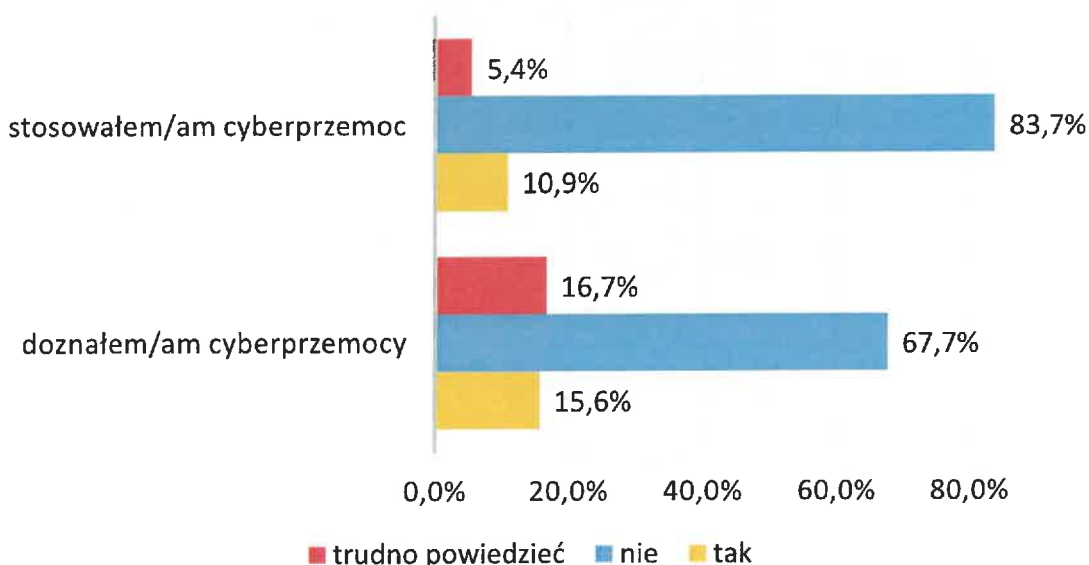
Wykres 37. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=122

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następne pytanie dotyczyło tego, czy ankietowanym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyć cyberprzemocy. Z deklaracji uczniów wynika, że problemu tego doznało 15,6% badanych, z kolei 16,7% miało trudność w określeniu czy doświadczyło tego problemu. W przypadku stosowania cyberprzemocy, 10,9% uczniów przyznało się do jej zastosowania w przeciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, natomiast 5,4% ankietowanych miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na ten temat.

Tabela 32. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, groźenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=122

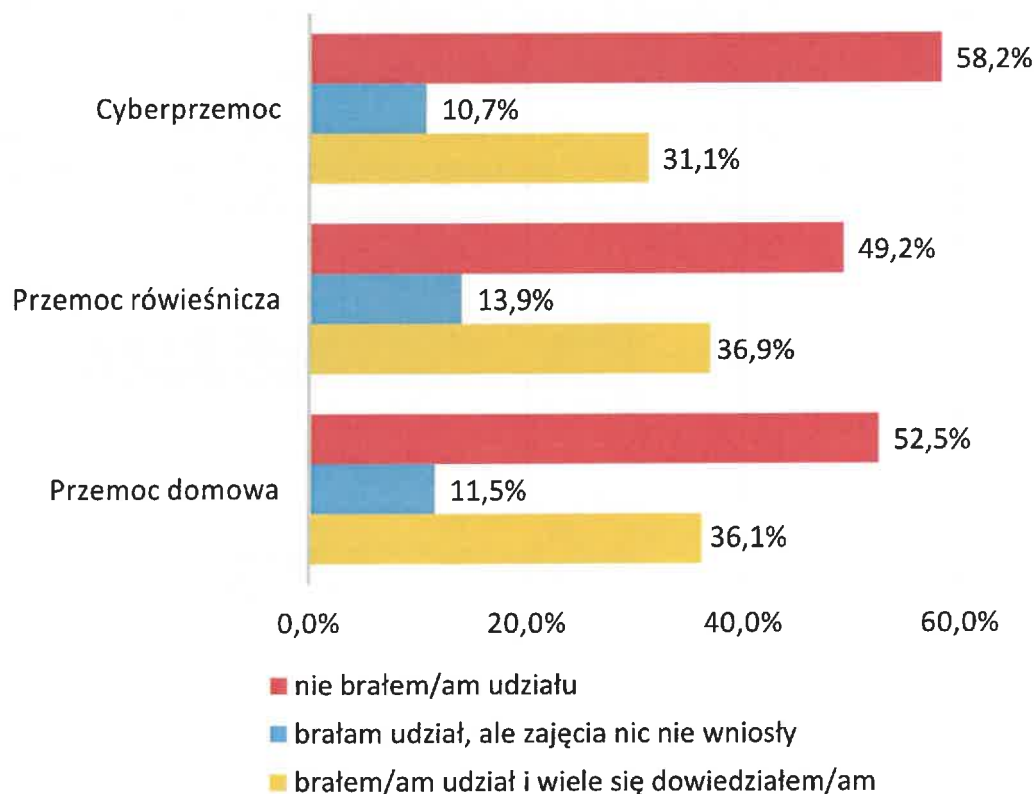
Uczniowie odpowiedzieli również na pytanie dotyczące tego, czy w przeciągu 2 lat poprzedzających badanie, brali udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych, dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.

- Najbardziej pozytywnie uczniowie ocenili zajęcia dotyczące przemocy rówieśniczej (36,9%), następnie o tematyce przemocy domowej (36,1%) oraz cyberprzemocy (31,1%).
- Według 13,9% respondentów zajęciach na temat przemocy rówieśniczej nic nie wniosły, 11,5% osób wskazało tą samą odpowiedź w przypadku przemocy domowej, a 10,7% odnośnie cyberprzemocy.

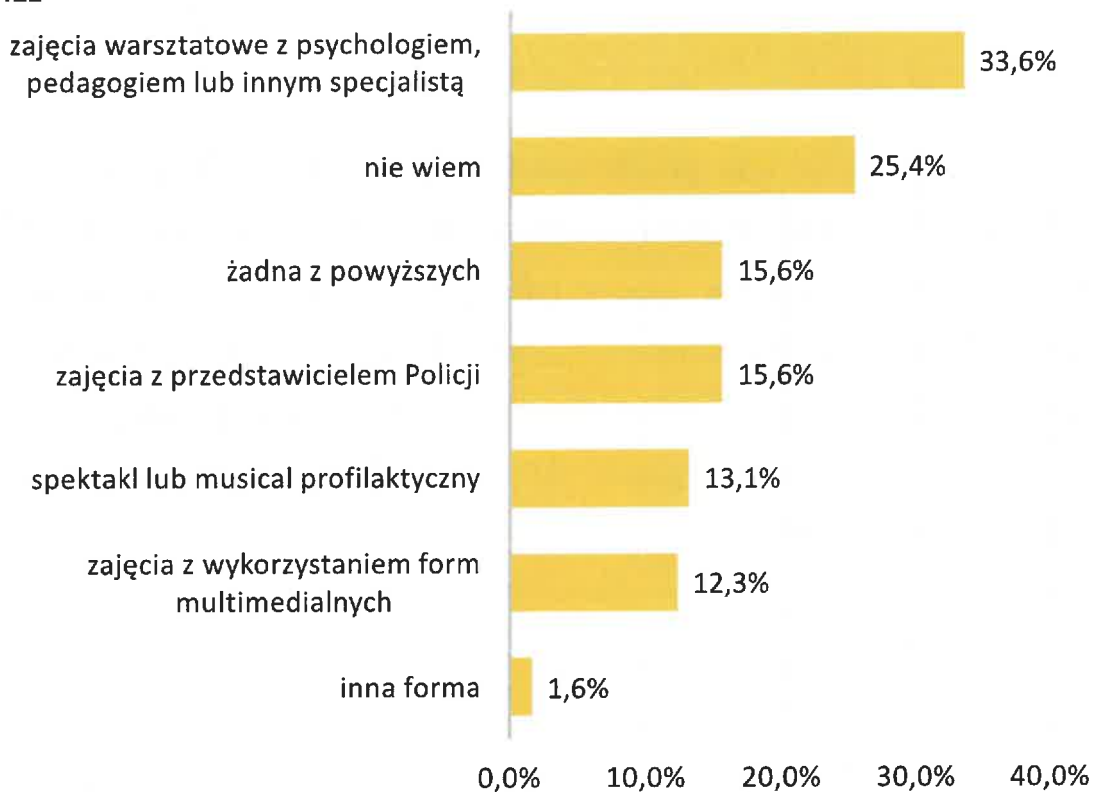
- 58,2% respondentów przyznało, że nie brało udziału w zajęciach dotyczących cyberprzemocy, odnośnie przemocy rówieśniczej, takiej odpowiedzi udzieliło 49,2% osób, a w zajęciach na temat przemocy domowej nie uczestniczyło 52,5% ankietowanych.

Wykres 38. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=122

Ostatnie pytanie zadane ankietowanym dotyczyło określenia formy zajęć profilaktycznych, które byłyby dla nich najciekawsze/najefektywniejsze. Co trzeci uczeń wykazał zainteresowanie zajęciami warsztatowymi z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (33,6%), z kolei 15,6% wskazało na zajęcia z przedstawicielem Policji, 13,1% – spektakl lub musical profilaktycznym, a 12,3% – zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych. Co czwarty badany podał, że nie wie jaka forma zajęć profilaktycznych by go zaciekała (25,4%), a 15,6% przyznało, że żadna z podanych w kafeterii odpowiedzi nie jest dla niego atrakcyjna. Najniższy odsetek osób wybrałby inną formę zajęć profilaktycznych, taką jak *rozmowę oraz kontakt z grupą* (1,6%).

Wykres 39. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?
N=122

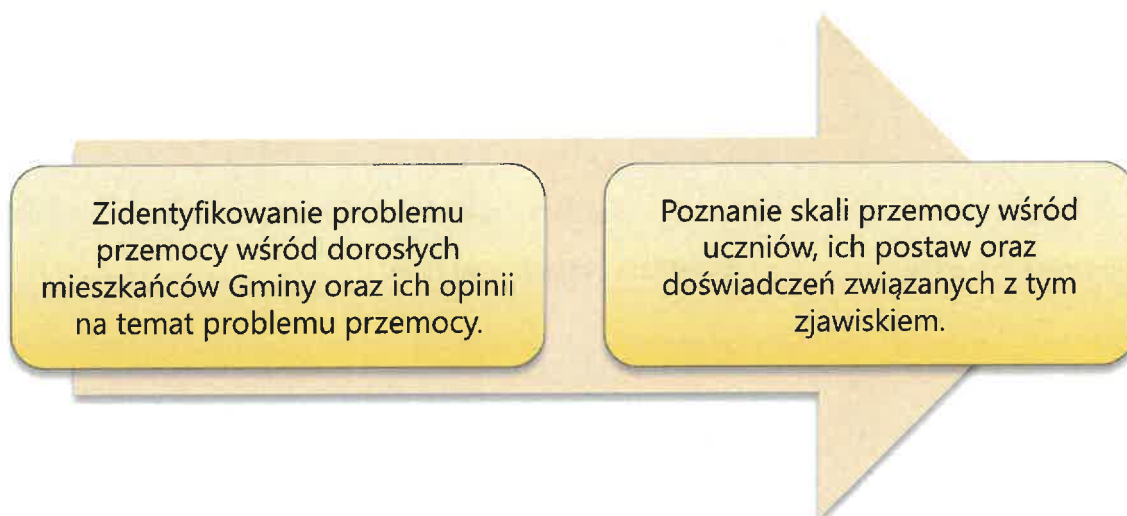
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

WNIOSKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Badania ilościowe

Celem badania było przedstawienie aktualnej skali problemu przemocy na terenie gminy Kępice w opinii dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju dokumentów pomocowych, zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

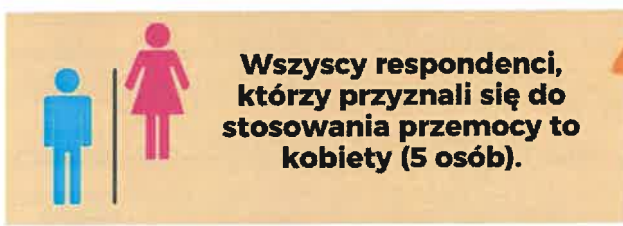
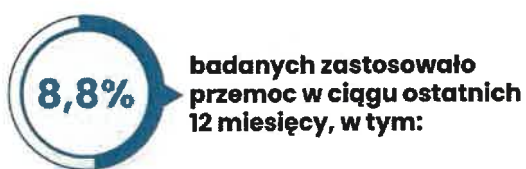
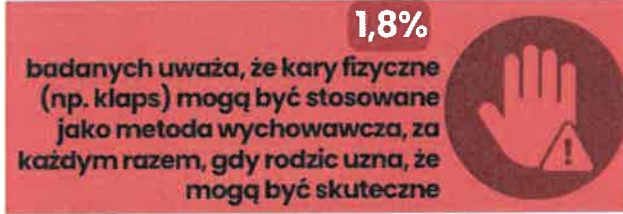
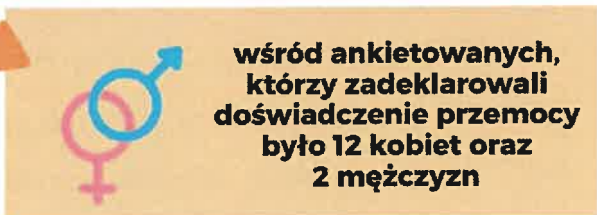
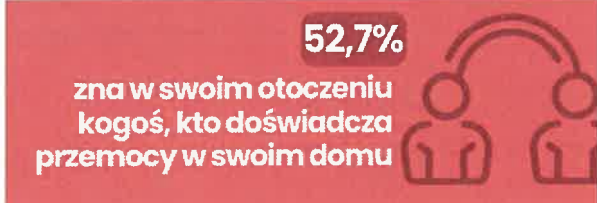

Poniżej znajduje się **podsumowanie wniosków z badania** diagnozującego aktualną skalę problemu przemocy na terenie Gminy, natomiast w dalszej części zamieszczono rekomendacje do dalszych **działań profilaktycznych** skierowanych do uczniów, dorosłych mieszkańców gminy Kępice oraz instytucji, których celem jest szeroko pojęta profilaktyka.

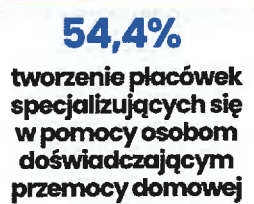
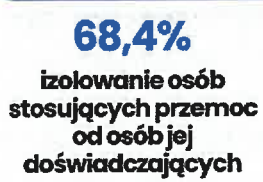
Dorośli mieszkańcy

badanych doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy, w tym:

WEDŁUG BADANYCH NAJSKUTECZNIEJSZE DZIAŁANIA WOBEC OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY TO:

OPRACOWANO NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONEGO BADANIA ANKIETOWEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KĘPICE W 2024 ROKU

Skala przemocy

- Mieszkańcy gminy Kępice najczęściej identyfikują akty przemocy z biciem (31,6%), grożeniem i straszeniem (28,1%), spoliczkowaniem, zmuszaniem do oglądania pornografii oraz do oddawania pieniędzy (po 24,6%).
- W opinii zdecydowanej większości ankietowanych przemoc domowa jest przestępstwem (89,5%).
- Znajomość kogoś ze swojego otoczenia, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej zadeklarowało 52,7% badanych.
- Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że problemu przemocy doświadczyła niewielka część dorosłych mieszkańców – 15,9% osób.
- Z zebranych danych wynika, iż mieszkańcy najczęściej doświadczali przemocy psychicznej (*100,0% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy*). Na drugim miejscu pod tym względem znalazła się przemoc fizyczna oraz zaniedbanie (*po 28,6% ankietowanych doświadczających przemocy*).
- W ankiecie pojawiło się również pytanie o osoby stosujące przemoc. Okazało się, że mieszkańcy najczęściej doświadczali przemocy ze strony partnera/partnerki (*28,6% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy*).
- Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 8,8% dorosłych mieszkańców Gminy zastosowało przemoc, z czego 5,3% badanych zrobiła to od 2 do 10 razy.
- Wśród najczęściej stosowanych rodzajów przemocy znalazła się przemoc psychiczna (*53,8% ankietowanych stosujących przemoc*) oraz przemoc fizyczna i zaniedbanie, na które wskazało po 30,8% ankietowanych stosujących przemoc.
- Po 41,7% osób wykazujących zachowania przemocowe stosowało je w stosunku partnera/partnerki oraz dziecka/dzieci.
- W opinii 36,8% mieszkańców przemoc jest znacznym problemem występującym na terenie gminy Kępice.

Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci

- Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych jako metody wychowawczej pozwala zauważyć, że niespełna 29,8% mieszkańców biorących udział w badaniu uważa, że przemoc zasadniczo nie powinna być stosowana ale istnieją sytuacje, w których jest konieczna, a 1,8% osób jest zdania, że może być ona stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna ją za skuteczną.

Cyberprzemoc

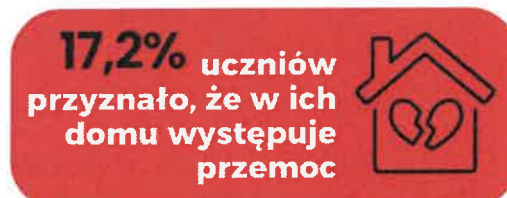
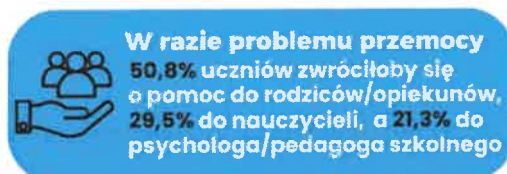
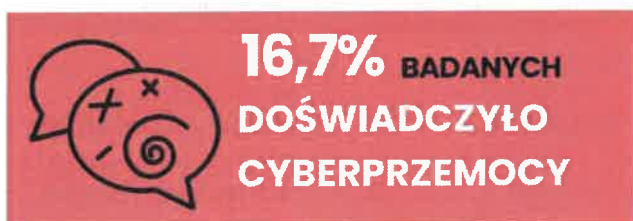
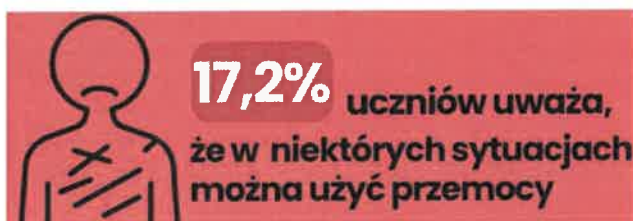
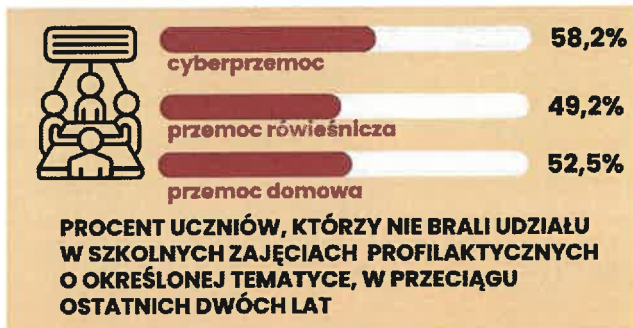
- Przemocy w Internecie doznało 7,0% dorosłych mieszkańców Gminy, a stosowanie jej zadeklarowało 1,8% badanych.

Działania profilaktyczne

- W badaniu ankietowym zapytano również mieszkańców o najskuteczniejsze ich zdaniem działania, które powinny być podejmowane wobec osób wykazujących zachowania przemocowe. Najczęściej wskazywano na izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających, zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (po 68,4%) oraz tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (54,4%).
- Respondenci jako działania profilaktycznych, które ich zdaniem przyniosą najlepsze efekty w zakresie zapobieganiu przemocy domowej, najczęściej wskazywali na warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych oraz dla dzieci (po 70,2%), kampanie lub informacje w mediach społecznościowych (43,9%) oraz wykłady i pogadanki (38,6%).
- Mieszkańcy mieli również możliwość określenia do kogo zwróciliby się o pomoc w razie wystąpienia problemu przemocy. Większość ankietowanych wskazała na Policję (68,4%), bliską osobę (36,8%) oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach (24,6%).

Uczniowie

W OPINII ANKIETOWANYCH UCZNIÓW ZACHOWANIAMI PRZEMOCOWYMI SĄ:

57,4%
uderzanie/
kopanie

45,9%
popychanie/
szarpanie

40,2%
groźenie

36,1%
niszczenie
cudzych rzeczy

36,1%
szantażowanie

OPRACOWANO NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONEGO BADANIA ANKIETOWEGO WŚRÓD UCZNIÓW GMINY KĘPICE W 2024 ROKU

Skala przemocy

- Z przeprowadzonych wśród uczniów badań wynika, że przemocy w ciągu 12 miesięcy przed badaniem doznał znaczny odsetek ankietowanych ze szkół znajdujących się na terenie Gminy – zadeklarowało to 41,8% respondentów.
- W opinii uczniów zachowaniami będącymi aktami przemocy są przede wszystkim: uderzanie/kopanie (57,4%), popychanie/szarpanie (45,9%) oraz grożenie (40,2%).
- Najczęstszym rodzajem doznawanej przez uczniów przemocy było przezywanie, grożenie, upokarzanie, straszenie czy też wyśmiewanie itp. – wskazało na to 66,7% ankietowanych (*spośród osób deklarujących doznanie przemocy*), natomiast bicia, kopania, szarpania, duszenia, popychania, spoliczkowania itp. doświadczyło 48,9% uczniów, którzy doznali przemocy.
- Z badania ankietowego wynika, że 36,1% respondentów zastosowało w ciągu 12 miesięcy przed badaniem przemoc wobec drugiej osoby. 56,8% uczniów, którzy wykazali zachowania przemocowe przyznało się do przezywania, grożenia, upokarzania, straszenia, wyśmiewania itp., 51,4% do bicia, kopania, szarpania, duszenia, popychania, spoliczkowania itp., natomiast 8,1% zadeklarowało dotykanie kogoś w miejsca, w które ta osoba sobie nie życzyła czy też mówienia o czyimś ciele w sposób, który zawstydział.
- 17,2% ankietowanych uważa, że w niektórych sytuacjach można stosować przemoc, a 46,7% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.
- Uczniowie zostali również poproszeni o określenie do kogo zwróciliby się o pomoc mając problem z przemocą domową lub rówieśniczą tudzież gdyby ktoś z ich otoczenia doznawał przemocy. Większość ankietowanych wskazała na rodziców/opiekunów (50,8%), nauczycieli (29,5%) oraz psychologa/pedagoga szkolnego (21,3%).

Przemoc rówieśnicza

- Większość respondentów doświadczyła przemocy ze strony uczniów ze szkoły (62,2% spośród osób doświadczających przemocy). Na drugim miejscu pod tym względem znalazło się rodzeństwo (28,9%).
- Uczniowie, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy przyznali, że skierowana ona była najczęściej do rodzeństwa (44,2%), kolegów/koleżanek spoza szkoły (37,2%), czy uczniów ze szkoły (32,6%).
- Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że problem przemocy w szkole występuje na wysokim poziomie – w swojej szkole dostrzega ją 58,3% uczniów.

Przemoc domowa

- Wyniki badań wskazują na zaistnienie przemocy w 17,2% domów respondentów – taki odsetek badanych stwierdził bowiem, że w ich domu występują zachowania przemocowe.

Cyberprzemoc

- Uczniowie z gminy Kępice utożsamiają cyberprzemoc przede wszystkim z publikowaniem obraźliwych treści na czyis temat w Internecie (58,2%), dodawaniem negatywnych i obraźliwych komentarzy (57,4%) oraz otrzymywaniem nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne (45,9%). Co piąty badany przyznał, że nie wie, czym jest cyberprzemoc (21,3%).
- Z przeprowadzonego wśród uczniów badania, wywnioskować można, że cyberprzemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem doznało 15,6% ankietowanych, kolei do zastosowania jej przyznało się 10,9%.

Działania profilaktyczne

- Uczniowie mieli również możliwość określenia, w jakich zajęciach profilaktycznych uczestniczyli w ciągu ostatnich dwóch lat oraz oceny ich efektywności. Z przeprowadzonego badania wynika, że znaczna część uczniów nie uczestniczyła w zajęciach dotyczących cyberprzemocy (58,2%), przemocy rówieśniczej (49,2%) oraz przemocy domowej (52,5%).
- W opinii badanych uczniów najciekawszą/najefektywniejszą formą zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy są zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (33,6%) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (15,6%). Co czwarty respondent natomiast nie potrafił określić swoich preferencji (25,4%).

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu są działania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, a także zwiększenie dostępności do wsparcia i pomocy osobom, które jej doświadczają na terenie gminy Kępice.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

Źródło: Opracowanie własne

1. Wzmocnienie i rozwój systemu wsparcia instytucji i organizacji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia	OPS, ZI	Przez cały okres trwania Programu
2.	Zagwarantowanie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy	ZI, GKRPA, OPS, placówki oświatowe	Przez cały okres trwania Programu
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa		
3.	Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin dotkniętych przemocą domową	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy	OPS	Przez cały okres trwania Programu
4.	Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”	Liczba wszczętych/zakończonych procedur	ZI, GKRPA, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Przez cały okres trwania Programu
		Liczba rodzin objętych procedurą		
5.	Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem przemocy domowej	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną	OPS	Przez cały okres trwania Programu

6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	OPS	Przez cały okres trwania Programu
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej	OPS	Przez cały okres trwania Programu
8.	Kontynuowanie działalności PK w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego	GKRPA	Przez cały okres trwania Programu
9	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI, UM	Przez cały okres trwania Programu
		Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych		
10.	Udostępnianie baz danych zawierających informacje na temat istniejących placówek udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych	ZI, UM, OPS, KP	Minimum 1 raz w roku (aktualizacja w okresie od stycznia do czerwca)
11.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych/grupowych	OPS	Minimum 1 raz w roku

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029

12.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej, na podstawie porozumień z sąsiednimi gminami	Liczba osób, którym udzielono pomocy w ośrodku wsparcia	OPS	Przez cały okres trwania Programu
------------	---	---	-----	-----------------------------------

2. Organizowanie sprawnej i efektywnej interwencji w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	Liczba osób, które wzięły udział w programach	ZI, GKRPA, OPS	Przez cały okres trwania Programu
2.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa	Liczba interwencji w związku z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową Liczba wydanych zakazów	KP	Przez cały okres trwania Programu
3.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	GKRPA	Przez cały okres trwania Programu
4.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach ich czynów oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach	ZI, KP	Przez cały okres trwania Programu

	zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”		
5.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia	ZI, KP	Przez cały okres trwania Programu
6.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową	Liczba przekazanych informatorów	UM, ZI, OPS	Minimum 1 raz w roku
7.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”	ZI, KP	Przez cały okres trwania Programu
8.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	OPS, ZI, KP, jednostki prokuratury	Przez cały okres trwania Programu

3. Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących przemocy domowej w celu zwiększenia świadomości oraz zasobu wiedzy społeczności lokalnej Gminy.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych	ZI, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, KP	Przez cały okres trwania Programu
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji	ZI, KP, GKRPA, OPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Przez cały okres trwania Programu
3.	Prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	ZI, KP, GKRPA, OPS, placówki oświatowe	Minimum 1 raz na dwa lata
4.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Liczba podjętych działań edukacyjnych	ZI, GKRPA, KP, placówki oświatowe	Minimum 1 raz w roku

5.	Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itp.	Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych	ZI, KP, GKRPA, OPS, placówki oświatowe	Przez cały okres trwania Programu
		Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej		
6.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej i rówieśniczej	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów	KP, GKRPA, OPS, placówki oświatowe	Przez cały okres trwania Programu
7.	Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, w celu podnoszenia wrażliwości społecznej na kwestie przemocy domowej	Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych	ZI, KP, GKRPA, placówki oświatowe	Minimum 1 raz w roku
8.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego	placówki oświatowe, OPS	Przez cały okres trwania Programu
9.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych	Liczba zrealizowanych programów	placówki oświatowe	Minimum 1 raz na dwa lata
10.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy	OPS, placówki oświatowe	Przez cały okres trwania Programu

11.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	placówki oświatowe	Przez cały okres trwania Programu
		Liczba osób, którym udzielono porad		

4. Prowadzenie programów edukacyjnych dla pracowników służb, instytucji pomocowych oraz organizacji przeciwdziałających przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Uczestnictwo pracowników instytucji i organizacji o tematyce udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej w szkoleniach/seminariach/konferencjach	Liczba zorganizowanych szkoleń/seminariów/konferencji	ZI, GKRPA, OPS, UM, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Minimum 1 raz w roku
2.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu	ZI	Przez cały okres trwania Programu
3.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach	ZI	Minimum 1 raz w roku
		Liczba biorących udział w szkoleniach		

4.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych	UM, ZI	Przez cały okres trwania Programu
5.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego	UM	Przez cały okres trwania Programu

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Kępice, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- instytucji i osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029 zakłada:

- zwiększenie świadomości w społeczności lokalnej, dotyczącej zjawiska przemocy domowej,
- usprawnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach bez użycia przemocy,
- zwiększenie dostępu do pomocy oraz skuteczności działań instytucji pomocowych względem osób doznających przemocy domowej,
- intensyfikacja działań skierowanych wobec osób stosujących przemoc domową,
- wzrost liczby działań służb, dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029* finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu OPS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Ewaluacja to niezbędny w prawidłowej realizacji Strategii proces jej oceny, który dotyczy nie tylko realizacji dokumentu, ale również jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja ma za zadanie odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu Program rozwiązuje realne problemy zdiagnozowane na terenie gminy Kępice. W dokumencie zaplanowano przeprowadzenie ewaluacji ex-post, która jest oceną działań przeprowadzoną po zakończeniu procesu realizacji interwencji. Pozwoli zatem na ocenę stopnia realizacji poszczególnych zadań po zakończeniu okresu obowiązywania dokumentu. Niejako odpowie na pytanie w jakim stopniu zrealizowane działania przybliżyły gminę Kępice do określonego w dokumencie celu głównego, jakim jest *zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, a także zwiększenie dostępności do wsparcia i pomocy osobom, które jej doświadczają na terenie gminy Kępice*.

Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- a) analizę dokumentów,
- b) badanie ankietowe adresatów Programu,
- c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych organowi nadzorującemu, tj. Radzie Miejskiej w Kępicach przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, w formie pisemnej do 31 maja w każdym roku sprawozdawczym.

Realizacja *Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029* obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 33. Harmonogram wdrażania Programu

<i>etap</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>termin realizacji</i>
<i>etap I</i>	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Kępicach o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029”	II kwartał 2024 r.
<i>etap II</i>	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem	II kwartał 2024 r. – IV kwartał 2029 r.
<i>etap III</i>	Sprawozdawczość	Corocznie w okresie od 2024 r. do 2029 r.
<i>etap IV</i>	Ewaluacja Programu	I kwartał 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne

REKOMENDACJE

Zakres **zadań z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia**, w tym również obszaru przeciwdziałania przemocy, ich realizatorzy oraz źródła finansowania na szczeblu ogólnokrajowym, wskazane są przede wszystkim przez ustawodawcę. Wyznaczają one politykę wobec poszczególnych problemów społecznych na szczeblu krajowym, regionalnym oraz lokalnym, a zadania w nich wskazane uwzględniane są w narodowych i krajowych programach profilaktyki, z których najszerszym jest Narodowy Program Zdrowia.

Działania z zakresu **profilaktyki na szczeblu lokalnym** realizowane są poprzez gminne programy przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Głównym źródłem finansowania działań jest budżet jednostki samorządowej. Dodatkowo gminy mogą ubiegać się o środki z innych źródeł: z urzędów centralnych, urzędów marszałkowskich, urzędów wojewódzkich, starostw powiatowych, projektów unijnych czy też w formie darowizn od prywatnych osób oraz przedsiębiorców.

Na poziomie lokalnym do realizacji zadań z zakresu profilaktyki uprawnione są również organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), specjalistyczne placówki opiekuńczo-wychowawcze (światlice socjoterapeutyczne), poradnie profilaktyki i terapii uzależnień, organizacje kościelne, czy też grupy samopomocowe.

Profilaktyka zachowań ryzykownych oraz udzielanie pomocy uczniom dotkniętym problemem przemocy wpisane są także w zadania **placówek systemu oświaty**, w tym w szczególności w zadania szkół i poradni psychologiczno-pedagogicznych. Od 2002 roku na szkoły nałożono ustawowy obowiązek realizacji szkolnego programu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży, który w roku 2017 połączono z programem wychowawczym szkoły w jeden dokument – **program wychowawczo-profilaktyczny**.

Każda **instytucja działająca w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, mająca kontakt z dzieckiem**, powinna także podejmować interwencje zgodnie z opracowanymi przez siebie **standardami ochrony małoletnich**, który to dokument stanowi instrument wspomagający prawo w zapewnieniu rzeczywistej i skutecznej realizacji ochrony praw dziecka. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, nakłada na organizacje prowadzące działalność oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań przez dzieci, jak również przedmioty świadczące usługi hotelarskie, turystyczne oraz prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Standardy i zalecenia nie stanowią prawa, mają charakter wytycznych i wskazówek dla osób oraz podmiotów pracujących z dziećmi, a ich priorytetowym zadaniem jest pomoc w lepszej ochronie przestrzegania praw dziecka.

Wśród działań rekomendowanych do realizacji w 2024 roku oraz latach późniejszych należy wskazać:

1. Organizowanie dla ogółu mieszkańców warsztatów, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc osobom doznającym przemocy. Zaleca się, aby podczas warsztatów mieszkańcy zostali zapoznani ze sposobami reagowania w przypadku znajomości osób doświadczających przemocy. Tego rodzaju działania skierowane do całej społeczności lokalnej, mogą mieć pozytywny wpływ na przełamywanie tzw. „zmowy milczenia” dotyczącej przemocy domowej, a także mogą wpływać na podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie identyfikacji form przemocy. Takie warsztaty powinny mieć charakter edukacyjny oraz prewencyjny.
2. Biorąc pod uwagę możliwą niechęć części mieszkańców do bezpośredniego uczestnictwa we wskazanych wyżej działaniach edukacyjnych, skuteczną formą edukacji będzie prowadzenie społecznych kampanii podnoszących świadomość mieszkańców Gminy w zakresie kwestii stosowania przemocy. Należy realizować lokalne kampanie społeczne, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy domowej, a także będą opisywać mechanizmy przemocy i podkreślać ich społeczną szkodliwość.
3. Należy kreować środowisko wolne od przemocy wobec dzieci, w szczególności poprzez zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców.
4. Prowadzenie w placówkach opieki zdrowotnej, wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej - u nowych pacjentów. Dystrybucja wśród pracowników

medycznych materiałów informacyjnych, np. ulotek, broszur, plakatów traktujących o możliwości skorzystania z narzędzia jakim jest formularz „Niebieska Karta-A” w przypadku podejrzenia, że pacjent doznaje przemocy.

5. Rekomenduje się prowadzenie działań edukacyjnych, skierowanych do osób zaangażowanych w lokalny system wsparcia, w celu zwiększenia skuteczności ich działań. Pomocne będzie również prowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich instytucji. Ponadto konieczne jest systematyczne podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji realizujących działania zapobiegawcze tego typu problemom, m.in. w zakresie zasad podejmowania interwencji w przypadku przemocy domowej.
6. Upowszechnianie informacji wśród lokalnej społeczności na temat miejsc, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa osobom dotkniętym przemocą. Obecnie źródłem informacji o największym zasięgu jest Internet, w związku z czym warto tego rodzaju działania podejmować za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miejskiego w Kępicach, OPS, czy innych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy na terenie Gminy.
7. Tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy domowej (np. punkty konsultacyjne, grupy samopomocowe), a także popularyzowanie ich działalności.
8. Pozytywny efekt może przynieść również prenumerata lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, czy też materiałów multimedialnych, w celu wspierania rozwoju zawodowego i kompetencji osób pracujących zawodowo w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, a także udostępnianie ich w miejscach publicznych wraz z informatorem – przewodnikiem po miejscach wsparcia dostępnych w Gminie.

- 9.** Podejmowanie stałych działań monitoringowych wskazujących na obecną skalę problemu, będących niezbędnym elementem przeciwdziałania przemocy. W tym celu konieczne jest prowadzenie statystyk przez podmioty zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych, prowadzenie diagnoz lokalnych oraz ewaluację prowadzonych działań i programów.
- 10.** W celu kreowania odpowiedzialnych postaw wśród młodych mieszkańców Gminy konieczne jest prowadzenie zajęć z zakresu problematyki przemocy przez psychologów, socjoterapeutów, pedagogów i innych specjalistów. Obszar tematyczny oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się także stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informacje.
- 11.** Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych, w tym również wśród rodziców i opiekunów, którzy powinni zostać poinformowani o podejściu szkoły do przemocy, rozwiązaniach i procedur w tym zakresie oraz o możliwych działaniach, które należy podjąć, gdy dziecko doświadcza tego problemu.
- 12.** Prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży, mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucia bezpieczeństwa i zaufania, co stanowi czynnik chroniący.
- 13.** Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach w obszarze doskonalenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacniania poczucia własnej wartości, rozwijania umiejętności asertywnego zachowania się, a także podnoszenia ich wiedzy na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przemocy zarówno w szkole, jak i w domu oraz sposobów reagowania, jeśli będą świadkiem agresji.

- 14.** Kontynuowanie oraz intensyfikacja realizacji programów rekomendowanych, obejmujących zagadnienia związane z zapobieganiem zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, w tym ograniczanie natężenia przemocy rówieśniczej.
- 15.** Dbanie o pozytywną atmosferę w szkole, zwłaszcza relacje społeczne – zarówno pomiędzy nauczycielami a uczniami, jak i pracownikami szkoły a rodzicami. Tego rodzaju zadanie może być realizowane poprzez organizację spotkań, wspólnych wycieczek i wyjazdów integracyjnych, czy też podejmowanie wspólnych inicjatyw.
- 16.** Warto prowadzić również szkolenia dla nauczycieli, które będą rozwijały u nich kompetencje kierowania klasą oraz umiejętności właściwego reagowania na niekorzystne zachowania uczniów, wzmocnienia pożądanych zachowań i formułowania oczekiwań wobec uczniów.
- 17.** Rozwój lub tworzenie placówek wsparcia dziennego, które odgrywają istotną rolę w systemie pomocy zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem przemocy oraz zwiększenie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, poprzez rozwój miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży, w tym placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy, a także wzbogacenie oferty edukacyjno-wychowawczej.
- 18.** Organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą szkoleń, obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych oraz podnoszące ich kompetencje w zakresie realizacji warsztatów i zajęć profilaktycznych.

PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotyczącym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Kępice stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doświadczających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w *Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z Diagnozą Problemu Przemocy w Gminie Kępice na lata 2024-2029*, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Spis tabel

Tabela 1. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Kępice w porównaniu do powiatu słupskiego i województwa pomorskiego na przestrzeni lat 2020-2022.....	15
Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)	15
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w porównaniu do powiatu i województwa w latach 2020-2022 (w procentach)	16
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Kępice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022.....	18
Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez gminę Kępice w latach szkolnych 2021/2022 oraz 2022/2023	21
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Kępice w porównaniu do powiatu słupskiego oraz województwa pomorskiego w 2022 roku.....	26
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Kępice na przestrzeni lat 2020-2022	29
Tabela 8. Liczba osób, którym przyznano świadczenie w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022.....	32
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.....	32
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022	33
Tabela 11. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.....	37
Tabela 12. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022	41
Tabela 13. Osoby doznające przemocy podane w kwestionariuszach NK w latach 2020-2022.....	42
Tabela 14. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022.....	43
Tabela 15. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021-2022.....	44
Tabela 16. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=30.....	48
Tabela 17. Jak często w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	50

Tabela 18. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=14.....	50
Tabela 19. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=14.....	51
Tabela 20. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	52
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=13.....	52
Tabela 22. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=12.....	53
Tabela 23. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	54
Tabela 24. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	57
Tabela 25. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	58
Tabela 26. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? N=57 (korelacja ze względu na płeć).....	59
Tabela 27. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=45.....	64
Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=45.....	65
Tabela 29. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=37.....	66
Tabela 30. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=43.....	66
Tabela 31. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=21.....	67
Tabela 32. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=122.....	71
Tabela 33. Harmonogram wdrażania Programu.....	94

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Kępice w latach 2020-2022.....	14
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie słupskim, województwie pomorskim oraz całej Polsce na przestrzeni lat 2020-2022 (stan na koniec roku, w procentach).....	17
Wykres 3. Mieszkańcy gminy Kępice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022.....	17
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Kępice w latach 2020-2022.....	19

Wykres 5. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Kępice, powiecie słupskim oraz województwie pomorskim w latach 2020-2022	20
Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Kępice, powiecie słupskim oraz województwie pomorskim w latach 2020-2022.....	24
Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Kępice, powiecie słupskim i województwie pomorskim na przestrzeni lat 2020-2022.....	30
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą OPS w gminie Kępice w latach 2020-2022.....	31
Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)	34
Wykres 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022	40
Wykres 11. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022.....	42
Wykres 12. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=57.....	45
Wykres 13. Wiek dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu N=57.....	46
Wykres 14. Wykształcenie dorosłych mieszkańców N=57	46
Wykres 15. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? N=57	47
Wykres 16. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? N=57	48
Wykres 17. Jak często, w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=57	49
Wykres 18. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=57	51
Wykres 19. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=57.....	53
Wykres 20. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=57	54
Wykres 21. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=57	55
Wykres 22. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i.....	56
Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=57.....	57
Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=57	58
Wykres 25. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? N=57	59

Wykres 26. Do kogo/gdzie zwróciłby/aby się Pan/i w przypadku gdyby Pan/i lub ktoś z Pana/i otoczenia doznawał przemocy domowej? N=57	60
Wykres 27. Płeć uczniów biorących udział w badaniu N=122	61
Wykres 28. Wiek uczniów biorących udział w badaniu N=122.....	61
Wykres 29. Udział uczniów poszczególnych klas N=122.....	62
Wykres 30. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=122.....	63
Wykres 31. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy? N=122.....	64
Wykres 32. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=122.....	65
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=122	67
Wykres 34. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=122.....	68
Wykres 35. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=122	68
Wykres 36. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=122	69
Wykres 37. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=122	70
Wykres 38. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych.....	72
Wykres 39. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza /najefektywniejsza? N=122	73

BIBLIOGRAFIA

1. Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2019.
2. Diagnoza Przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa.
3. <http://www.bazaps.ekonomiaspoleczna.gov.pl>.
4. <https://bdl.stat.gov.pl>.
5. <https://kepice.pl/artukul/54/obiekty-sportowe>.
6. <https://kepice.pl/artukul/65/osrodki-zdrowia-przychodnie-i-apteki>.
7. <https://kepice.pl/artukul/770/wykaz-organizacji>.
8. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>.
9. <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cycle-przemocy-w-rodzinie>.
10. J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.
11. Komisariat Policji w Kępicach. Kępice dnia 19.01.2024.
12. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
13. Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, Warszawa.
14. Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020.
15. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232).
16. Raport o stanie Gminy Kępice za 2022 rok.
17. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

18. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępicach za lata 2020, 2021 i 2022.
19. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020, 2021 i 2022 rok.
20. Sprawozdanie z Realizacji Zadań Pomocy Społecznej za 2022 rok.
21. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. O pomocy społecznej (t.j. Dz. U. Z 2023 r. poz. 901).
22. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.).